

There is nothing so disastrous in science as the arrogant dogmatism which despises the past and admires nothing but the present.

—Hoefler.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 6 —Vol. LVI.

Friday, 14th February, 1958

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

Ignorance Of Science Might Threaten Survival

Kalinga Prize Winner On Role Of Science

THE Kalinga Prize for the popularization of science, offered annually by Unesco, has been awarded for 1947 to Bertrand Russell, British philosopher, scientist and writer.

The award was established in 1952 by Mr. B. Patnaik, of the State of Orissa, in India, for the dual purpose of recognizing the importance of popular interpretation of science to the general public and of strengthening links between India and scientists of all nations.

We publish below part of the address delivered by Bertrand Russell on receiving the Kalinga Prize from Dr. Luther H. Evans, Director-General of Unesco, at a ceremony in Paris on January 28.

"There was a time when scientists looked askance at attempts to make their work widely intelligible. But, in the world of the present day, such an attitude is no longer possible. The discoveries of modern science have put into the hands of Governments unprecedented powers both for good and for evil. Unless the statesmen who wield these powers have at least an elementary understanding of their nature, it is scarcely likely that they will use them wisely. And, in democratic countries, it is not only statesmen, but the general public, to whom some degree of scientific understanding is necessary. To ensure wide diffusion of such understanding, is by no means easy. Those who can act effectively as liaison officers between technical scientists and the public perform a work which is necessary, not only for

human welfare, but even for bare survival of the human race. I think that a great deal more ought to be done in this direction in the education of those who do not intend to become scientific specialists. The Kalinga Prize is doing a great public service in encouraging those who attempt this difficult task.

Culture

"In my own country, and to a lesser degree in other countries of the West, "culture" is viewed mainly, by an unfortunate impoverishment of the Renaissance tradition, as something concerned primarily with literature, history and art. A man is not considered uneducated if he knows nothing of the contributions of Galileo, Descartes and their successors. I am convinced that all higher education should involve a course in the history of science from

the seventeenth century to the present day and a survey of modern scientific knowledge in so far as this can be conveyed without technicalities. While such knowledge remains confined to specialists, it is scarcely possible nowadays for nations to conduct their affairs with wisdom.

"There are two very different ways of estimating any human achievement: you may estimate it by what you consider its intrinsic excellence; or you may estimate it by its casual efficiency in transforming human life and human institutions. I am not suggesting that one of these ways of estimating is preferable to the other. I am only concerned to point out that they give very different scales of importance. If Homer and Aeschylus had not existed, if Dante and Shakespeare had not written a line, if Bach and Beethoven had been silent, the daily life of most people in the present day would have been much what it is. But if Pythagoras and Galileo and James Watt had not existed, the daily life, not only of Western Europeans and Americans, but of Indian, Russian and Chinese peasants, would be profoundly different from what it is. And these pro-

found changes are still only beginning. They must affect the future even more than they have already affected the present. At present, scientific technique advances like an army of tanks that have lost their drivers, blindly, ruthlessly, without goal or purpose. This is largely because the men who are concerned with the human values and with making life worthy to be lived, are still living in imagination in the old pre-industrial world, the world that has been made familiar and comfortable by the literature of Greece and the pre-industrial achievements of the poets and artists and composers whose work we rightly admire.

Modern

"The separation of science from "culture" is a modern phenomenon. Plato and Aristotle had a profound respect for what was known of science in their day. The Renaissance was as much concerned with the revival of science as with art and literature. Leonardo da Vinci devoted more of his energies to science than to painting. The Renaissance architects developed the geometrical theory of perspective. Throughout the eighteenth century a very

(Continued on page 57)

OPINION

FRIDAY, 14TH FEBRUARY, 1958

Press Review

"Transvaler" Warns America

WE consider that the American foreign policy makers are committing a fatal error if they think that they will be able to buy the favour of "African nationalism" with dollars. They will be buying more than a pig in a poke. Have the American statesmen not penetrated to the root of the significance of Bandung and Cairo?

This Eastern as well as "African" nationalism is fundamentally directed against the White man, to shake off his authority.

This nationalism will in the long run bite the American hand that feeds it.

An American imperialism of liberation, however well-intentioned and humanitarian it may be, is in the last analysis as unwelcome to non-White nationalism as the so-called colonialism of the White man in days gone by.

If the U.S.A. refuses to associate itself in good time with the natural allies of the West in Africa (the Whites) it will not only contribute towards the wrenching out of the Western anchor from Africa but it will also in the long run have to fight alone and all the more desperately against the Frankenstein of internal nationalism and imported communism which will grow to monstrous proportions here in spite of America's dollar diplomacy.

The U.S.A. will not only lose the established Western communities in Africa but also the

European powers that still cling to its soil.

From leading article in the "Transvaler".

—o—

Race Equality

I am the very last to plead for the granting of equal rights in the White area to the Native, but for reasons which I cannot enumerate in this short space I am firmly convinced that we shall be obliged in the foreseeable future to give equal rights if he remains in our midst.

Therefore I am in favour of apartheid. Only I go farther than the Government dare go (and probably would like to go) and advocate total territorial separation and total segregation.

Natives could then be allowed to come and work here under permit for a specified period from their own areas, chiefly in agriculture and industry, but at the end of the prescribed period they would first have to return to their own areas before they struck root here.

In their own areas the Natives would have to get full citizen rights.

That is a human right which cannot be denied to them on any ethical grounds.

This policy would result in imported temporary labour being used in the White area only for the most essential purposes and we would have) to do the other work, like domestic service, with our own hands.

From letter in the "Transvaler"

Archbishop de Blank And Apartheid

THE Archbishop of Capetown's declaration of war against apartheid creates a situation in which both the advocates and the opponents of the Nationalist ideology have to take stock of their respective positions.

Dr. Joost de Blank's unqualified stand against race oppression means that the Anglican Church is now committed to a policy of active opposition to apartheid. The Archbishop has not only condemned apartheid as immoral, he has made it plain that he will not minister to the needs of Churches which practice apartheid. In doing this he has clearly brought himself to a collision not only with the Nationalist Party but also with large sections of the White population, including industry, agriculture and substantial sections of commerce.

Mind Clear

It is inconceivable that a responsible leader of the Church could commit himself so heavily were his mind not equally clear on the nature and magnitude of the forces ranged against him and, which is of the greatest importance, were his mind not made on the role he must play by the side of the victims of the ideology he has rightly branded as inhuman.

For our part we believe his mind was quite clear on every issue involved in the step he took. And for this reason we find his words, courage and stand a source of tremendous encouragement to many non-Whites who had begun to despair of sanity ever triumphing in South Africa's race crisis.

The Anglicans have now taken their stand against race oppression. This means that an important segment of the Christian Church in this country has thrown its great weight on the side of those who fight race oppression. There is no reason why the courageous example of the Anglicans should not be emulated by the other Churches. The Catholics took their stand on the question of schools long ago. Each denomination will naturally take its own stand in its own way. But, has the time not come when the Christian Church should present a united front against the spiritual debasement to which apartheid reduces Man?

Late

We are certain that it is getting quite late for the Church to intervene in the process of spiritual corrosion fostered by apartheid. But it is not too late for the Church as a whole to set aside certain days of prayer for the liberation of this country from the soul-destroying effects of discrimination based on race.

The greatest danger facing the Christian Church in South Africa is that it might tend to be identified with

(Continued in next Column)

(Continued from previous column)

what the Prime Minister used to call White civilisation—which means White baasskap. Where this was rejected, the Church could not hope to escape unscathed. The Archbishop's stand is an heroic move to avert this calamity as well as to give to Christian ideals a validity which will have effective meaning in the life of the non-European as well. He will be reinforced by the knowledge that on his side he has, not only the majority of men and women in this country, but morality, world opinion and the force of history.

The real issue the Archbishop has raised in the present controversy is whether Christianity will be an empty conventional poise or a living faith by which men might be guided to a higher and nobler destiny. This issue needs to be raised in South Africa, no matter what the cost and for doing this Archbishop de Blank has the sincere gratitude, the enthusiastic support and the good wishes of very many decent men and women on both sides of the colour line.

Comment On Men And Events

After Todd's Fall, What...?

By JORDAN K. NGUBANE

THE rejection of Mr. Garfield Todd's leadership by the United Federal Party of Central Africa is a major climacteric in the history of relations between Black and White on the continent. It represents an important defeat for moderation on both sides of the colour line.

Although Mr. Garfield Todd was not extremely sympathetic to the African viewpoint—he did not hesitate to speak in threatening tones to the African National Congress in his country—most Africans saw in him a White liberal who would be ready to be guided by realism when this became necessary. They thus saw in him a symbol of that brand of partnership they had agreed to try out when they entered Federation.

The pressure they exerted on the Federation Prime Minister, Sir Roy Welensky, to take a definite stand in the bitter controversy which culminated in Mr. Garfield Todd's fall, is sufficient indication that great importance was attached to his symbolic role.

Sir Roy

Sir Roy was in a rather awkward position. There is nothing to suggest that he did not see in Todd a potentially strong and dangerous rival. In terms of political power Sir Roy is the big man of the Federation. But the source of his power is White support. Mr. Garfield Todd was building up the confidence and support of the numerically more powerful Africans and in the end this held out the possibility of throwing him right to the top—when he could muster on his side incomparably greater strength than any CAF politician could marshal.

At the same time there is no valid reason to suggest that Todd was wholly unembarrassed by the source of his greatest power. He did not seem to have set the goal of being consciously the champion of the African. Rather, he felt that he could talk liberal and act liberal—thereby creating a bridge between Black and White which could give a little more practical content to the ideal of partnership.

The rejection of his leadership by the UFP majority means that most of the Whites do not want this to happen—not for the present, at any rate. The relatively indecisive backing given him by the Africans, on the one hand, shows also that there is growing disillusionment with partnership as practised in the Federation. On both sides of

the colour line opinion seems to be receding away from the partnership concept.

White Party

Certain, not so welcome, things might happen as a result. The UFP might narrow down its definition of partnership and see security for the Federation in policies which would not be wholly irreconcilable with those of South Africa's United Party. In that event it would become more and more a White Party.

This would intensify demands for the withdrawal of Nyasaland and Northern Rhodesia from the Federation and widen the gap between Black and White. Emotionally most Africans in Nyasaland and Northern Rhodesia would be for sovereign independence.

Mr. Garfield Todd might not find a place for himself in either extreme group. He has shown himself to be a man of courage and determination. He might not allow White avarice to destroy what could be a great future for both Black and White in the Federation. Consequently, he might form a new Party with a programme which would inspire greater African confidence. The experience of the Liberal Party in South Africa, however, shows that such a group would not arouse tremendous enthusiasm among the Whites. And with Todd's defeat standing as clear proof of the White people's rejection of that partnership which was acceptable to the Africans, there is no valid reason why it should receive tremendous African support, either.

Power

And at this point the real issues at stake become a little more clearer—perhaps tragically so, for us in South Africa. On the white side opinion in the Federation would veer in the direction of policies not so spectacularly liberal while the Africans would realise more and more that power in their hands was the decisive factor—as the National Congress of the Federation is beginning to realise.

Political survival for Todd would become more and more conditional upon closer co-operation with the ANC. But in

those circumstances Todd's pace of political progress would be set by the bosses of the ANC and these men, having tasted the sweetness of power, would not be in mood to see in Todd a Messiah newly-arrived to lead them to freedom. As has been happening in Kenya, where the African demands for more effective representation are emerging, rightly or wrongly, as demands for African dominance the ANC would see no valid reason why the African majority should not have the biggest say in Central Africa.

I wish I could be wrong here—

but the pattern unfolding in the Federation suggests to me that we might be heading straight for the troubles they are already having, there. If we are wise, we shall learn from their troubles. Salvation for the Federation might possibly lie in a new grouping of forces in which Mr. Garfield Todd's followers would make common cause with the ANC. Then, a new force could arise to give to the ideal of partnership a meaning acceptable to the Africans. Otherwise Mr. Garfield Todd's fall could very well be the beginning of the end of the Federation.

Ignorance Of Science Might Threaten Survival

(Continued from front page)

great deal was done to diffuse understanding of the work of Newton and his contemporaries. But, from the early nineteenth century onwards, scientific concepts and scientific methods became increasingly abstruse and the attempt to make them generally intelligible came more and more to be regarded as hopeless. The

modern theory and practice of nuclear physicists has made evident with dramatic suddenness that complete ignorance of the world of science is no longer compatible with survival. On this ground, above all others, I am happy to be associated in the work which the Kalinga Prize exists to promote."—UNESCO

The Famous Rama Flute Harmoniums

Best Made in India for Quawalie Bhajanic Singer and Bands

NOW ON FOR SALE

Popular size sweet tone, very attractive, complete with case	18	10	0
Standard size Base and Male, very attractive, complete with case	28	10	0
Portable Travelling Style Baja Good for Out-door Party	25	10	0
Complex Style Loud and Sweet Sound Mohaniton	38	10	0
Leg Press full size complete with extra Swar Bands	48	10	0
Clarinet B/L, just right instrument Indian Bands	18	10	0
Dhol Rabba "The Leader Musical Instruments"	8	10	0
Taubla & Doogi Set to keep in without Thal music sets	8	10	0
Dholak finest of all instruments of Thal (full size)	8	10	0
Tambourne (Kanjari) full size with Gingles Bells	1	5	0
Mouth Organs of all kinds 4/6, 6/8, 7/8, 9/6, & 11/6 each.			
Flute Straight & Side Blowing 2/6, 4/6, 5/6, 17/6, 25/6 each			

LATEST RECORDS—Try Us First. We carry largest variety stock. We repair also all kinds of musical instruments. For terms apply:

Sole Distributors for Union of South Africa:

D. ROOPANAND BROS.

(Established 1932)

Music Saloon and Booksellers.

85 Victoria Street, Durban.

Phone 20707.

P. O. Box 2524.

De Blank Answers Louw's Challenge

THE Archbishop of Cape Town, the Most Rev. Joost de Blank, appealed to the Government to remove from the statute book legislation preventing the admission of non-Whites to Anglican private schools. He cited the Group Areas Act and the Bantu Education Act which between them, he claimed, "effectively prevent racial integration in Anglican schools in the Union."

The Archbishop was replying, in an interview, to Nationalist newspapers and the Minister of External Affairs, Mr. E. H. Louw, who recently expressed the hope "that the Anglican Church will integrate non-Whites into its schools."

Dr. De Blank said: "I pledge myself, if the legal barriers to our having non-Whites in our private institutions are repealed, that I will use my influence to find a *modus vivendi* by which people of all races can come together and learn to help one another in our schools and other cultural institutions."

He realised, said Dr. De Blank, that there was a great deal to overcome the separatist attitude of many people who had been 'conditioned' by race policies in South Africa.

He added: "But without the legal barriers I will at least have the freedom to act. If we should be frustrated by those who have been brought up in the old separatist tradition we would establish new institutions where children of

all races could attend school together.

Dr. De Blank contended that, allowed normal development, the members of the different race groups would find their own common meeting ground. In the rest of the civilised world people were brought together through a community of interests. If their interests and standards were not the same they did not meet. To suppose, however, that this community of interest was limited to people of one colour was wrong.

Dr. De Blank said that an educated European could not be expected to enjoy himself more in the company of uneducated Europeans than he would in the company of educated Coloureds, Africans or Indians.

Pointing out that at various times in the past Anglican schools had admitted non-White pupils, Dr. De Blank said: "If it had not been for the introduction of restrictive legislation I am sure the practice would have developed."

Mass Action To Be Discussed By Conference

A "NATIONAL WORKERS' CONFERENCE" is to be held in Johannesburg on March 15 and 16 to discuss "mass action by non-Whites" on economic and apartheid issues.

Demands will be made for higher wages, a minimum wage of £1 a day, the abolition of the pass laws and passes for women, and the withdrawal of job reservation legislation.

Arrangements will be made for delegates to "report back to those who sent them and carry the message of the conference to the people as a whole."

The sponsoring organisations are the African National Congress, the South African Indian Congress, the South African Coloured Peoples' Organisation, the South African Congress of Democrats and the South African Congress of Trade Unions.

A circular letter sent to these organisations by the organisers of the conference says: "The conference can be of decisive importance to carry out our tasks between now and the general elections.

"It can provide us with a tremendous focal point around which to organise everywhere on the slogans of wages and pass laws.

"It can also provide us with the opportunity of discussing with the many delegates at the conference plans for leading the whole working population into mass action at a time when

effective action can be important for our future."

Preliminary local and regional conferences will be held in many centres on February 15 and 16 at which delegates will be elected to attend the Johannesburg conference.

Christians Heartened By Archbishop's Attacks On Apartheid

London.

THE Church of England newspaper has characterised the attack of the Anglican Archbishop of Cape Town, the Most Rev. Joost de Blank, on apartheid as an act of statesmanship which was heartening to Christians everywhere.

This weekly, which is not an official Church publication but is widely read by Anglican clergymen, said:

"He does not content himself with denouncing the State's policies, but says that he will withdraw his ministrations from those churches in the province that fall short of Christian principle.

"The liberal movement in South Africa has acquired a strong protagonist.

"What distinguishes this action for its statesmanship is that it succeeds in being a telling measure against social injustice without direct interference in politics, and without partisan alignment in the narrow sense.

Far-reaching Implications

"This action is a measure purely of religious and Church policy, but one that has the most far-reaching of political and social implications.

"This should do much to rally the discouraged and de-

feated.

"The question universally asked is whether any leadership can stop the inexorable drift towards open conflict, with all the catastrophe that it would involve."

The Church of England newspaper said that no one who was outside the actual situation could possibly devise initiatives that would do this.

"Such initiatives can only emerge from the day-to-day handling of affairs. They are the consequence of unflagging vigilance and unwavering firmness.

"Christian people everywhere," concluded the newspaper, "and not only those in South Africa, will be heartened that the principalities and powers of this world are being challenged in the place where their iniquities are most evident."—Sapa-Associated Press.

Portuguese Official Guilty Of Assaulting Africans

AN official in Portuguese East Africa has been fined a month's pay, had his annual leave of 30 days cancelled and lost two months' seniority for having two African drivers from the Federation beaten on the hands with a stick, the Federal Ministry of External Affairs announced.

The official's monthly pay is about £63. The loss of two months' seniority works out in practice to two years seniority as these matters are only reviewed every two years.

The incident occurred last September when two African truck drivers were travelling from Salisbury to Blantyre on the main road which passes through Portuguese territory.

At the tete fly barrier near Tete, in Mozambique, the Portuguese *Chefe de Posto* overtook them in his car and order-

ed them to his office, where he beat them on the hands with a stick.

He alleged that they had deliberately failed to let him overtake their trucks along the road.

The Federal Government took the matter up. The Federal Consul-General in Lourenço Marques has now been told by the Governor-General of Mozambique that a full investigation was made and the official punished.

The Group Areas Debate 1957-II

(By A Special Correspondent)

THE second main controversial feature of the 1957 Group Areas Amending Bill* was clause 4 (b) which sought to amend Section 4 (2) of the original Group Areas Act, 1950. This section disqualified persons of the "wrong" race groups from occupying persons except under permit, unless they were (1) servants of the State or statutory bodies or domestic servants, (2) visitors for up to 90-days in a year, (3) patients in hospital etc., (4) *bona fide* employees, if the Government proclaims their exemption for a particular area—and one or two other categories which did not really come into the argument.

Dr. Donges genially explained that his purpose in amending this Section was to enable him to grant additional exemptions without having to amend the law each time. "We are not making provision for these exemptions. This clause permits of more elasticity...additional exemptions. ...We are narrowing down control—under the old Act we controlled every form of occupation...now we only want to control the more permanent forms of occupation."

But, as Mr. Bloemberg (Cape Town, Castle) objected, then why do away with the existing statutory exemptions? Why not merely add a new sub-section enabling the Minister to create new categories of exemptions? The amending clause throws these statutorily exempted people at the mercy of the Minister's arbitrary whim. Mr. D. J. G. van den Heever (Pretoria Central) stated flatly that this was a "concession", not a "restriction". But he did not argue why. Mr. H. Davidoff (Johannesburg City) doubted the Minister's "benevolence". The new powers were arbitrary and vicious."

Mr. H. G. Lawrence (Salt River) was amazed that, because the Minister felt the existing exemptions were not wide enough, the answer therefore was "to tear up all existing statutory exemptions and leave it all in his hands. I think in the case the hon. Minister has been influenced by another one of his colleagues".

The Minister, in reply, examined the existing exemptions. He had, of course, no objection to exempting Government employees, Domestic servants? "I

have no objection in most cases." But he *did* object to an Indian employing either a White or Native domestic servant. "We then see where in fact it is then leading." But beyond this enigmatic remark he at no time gave reasons for his objections. He merely re-affirmed that "the entire basis of our legislation has been that we do not want the Indian and the Native mixed." It is a not unreasonable supposition that the non-participation of Nationalist senators in the debate (mentioned in the preceding article) was partly for fear that some of them might blurt out some of the Government side's less admirable motives in this matter.

"Bona fide visitors" Dr. Donges agreed to. But "*bona fide* visitors at an hotel"—"unless one is not in favour of social segregation, these words should never have appeared there." The Minister blamed his own previous drafting. "Patients in hospitals" will be allowed. And as all the other sub-clauses of Section 4 (2) are subject to the Minister's discretion already, he naturally approved of them. Thus the fuss was over domestic servants of any sort for Indians and visitors to hotels. But the desire to impose additional restrictions in these respects seemed a far cry from the Minister's introductory remarks about "creating additional exemptions."

At the Committee stage Mr. Davidoff moved an amendment to retain the existing statutory exemptions. Mrs. Ballinger (Cape Eastern) pointed out that, while it might be servants for Indians which were opposed today, it lay in the Minister's power under the new clause to deprive anyone else of servants too. The Minister said he specifically objected to Indians at Lenasia having servants, either European or Native. (The fear of their obtaining White domestic servants is surely illusory?) He agreed that, "if there are any cases for which a proper case could be made out," he would consider allowing individual Lenasian Indians to employ Native servants. "But I cannot take it further."

Mrs. H. Suzman (Houghton) pointed out that Lenasia was a very expensive, "a super suburb", with stands selling at £350 each. Yet the Minister insists on prohibiting servants. His "flexibility" was in one

direction only—to add more restrictions. She asked about "certain reputable hotels in Johannesburg which have a tradition of admitting distinguished guests from other countries (India, China, Japan) who happen to be men of colour". Mr. van den Heever regarded this as nothing but "social integration". "If they can go to certain hotels, they can go to all hotels...The hon. member wants that all hotels should have the right." (Dr. Donges: "Local inhabitants as well"). Mr. Lawrence deprecated "these crudities which potentially damage South Africa and the possibility of South Africa playing this great role which the Minister of External Affairs contemplates." (Ghana and all that!) The Minister: "But the clause as it stands could include the most uncivilised type of Native". (Likely customers of the Langham or the Marine, for instance?)

Mr. J. Cope (Parktown) thought that the clause could be used to deprive Indians also of business employees. And he found "it hard to find words to express the indignation one feels that in the Parliament of South Africa you can have legislation like this" If Mr. Cope hasn't found words yet, one wonders when he will. Mrs. Ballinger said that, while she protested against the injustice to the Indians, she stood as "a protagonist of the traditional way of life of South Africa in this regard. I want to go on living as I have lived all my life and in the way I have always lived. That is, as long as my economic circumstances permit, to buy what service I can afford...I am most seriously concerned with the powers the Minister is taking because it will affect my life as well."

Mr. A. Hepple (Rosettenville) asked if apartheid is only going to be applied between Indians and Africans. Would the Minister be content only by making it impossible for the non-White groups to employ one another? To this, as to much else, the Minister gave no answer. But one was inadvertently supplied by Senator Rubin who pointed out that, in the Government's eyes at present anyway, mixing is all right "as long as that mixing takes place on the basis that the White person is the master and the non-White person is the servant. That is just another way of stating the principle of *baasskap*, which we have been told quite unequivocally this Government stands for." By implication, therefore, it would be intolerable to allow any non-

NEW GRAMOPHONE RECORDS ARRIVED

		s.	d.
Hatim Tai	2 Records	16	6
Asha (Rock and Roll)	4 "	33	0
Mr. X	4 "	33	0
Coffee House	4 "	33	0
Shree Mati 420	4 "	33	0
Bhai Bhai	4 "	33	0
Barish (Rock And Roll)	5 "	41	3
Chori Chori	5 "	41	3
Ek-Jhalalk	5 "	41	3
Bhagam Bhaag	5 "	41	6
Naya zAndaz	6 "	49	6

Packing charge & postage for Union 5/6 and Rhodesia 7/6.

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS
(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 29488.

DURBAN.

Whites to pose as "masters," even over other non-Whites.

The third main issue of the 1947 Amending Bill is contained in Clause 19 which set out to amend Section 35 (4) of the principal Act. Section 35 (4) put the onus of refuting any allegation made by the Crown against any company on the company itself. Dr. Donges now asked that it be widened to cover:—"Whenever, in any proceedings, whether criminal or civil," an allegation is made that "any person was at time an Asiatic in terms of any law repealed by the Group Areas Act" or that "a person is or at any time was a member of any group," the allegation shall be presumed true until disproved by that person. This extension, said the Minister, rested upon the "ordinary principle that the person on whom the onus rests is the person who has peculiar knowledge of the facts." It was "merely a sensible application of an existing legal rule."

Very early on, Dr. Donges conceded that "in any proceedings" should have read "in any proceedings under this Act"—just one more example among many of the very careless drafting that has persistently dis-

figured the Group Areas Act. Mr. Bloomberg drew attention to the large number of "borderline" cases in the Cape on whom an insufferable burden would be placed by this new section. It may also "have most serious repercussions in some of our most well-known European families in this country." Mr. van den Heever, however, thought the Group Areas Act sought to enable us all "to live together (*sic*) in peace in such a way as to cause as little friction and disruption as possible." Mrs. Suzman commended "the chameleon-like character which the South African citizen has to adopt under this Act...One can apparently hop from race to race without much difficulty."

Mr. D. E. Mitchell (South Coast) told the story of a White man who married a Coloured woman in Zululand and had two children by her. Under the Act he and his family would be Coloured. Then his wife died, and he remarried a White woman. The man and his present wife are now pure Whites, though his children are Coloured. "The Minister cannot define the position, but he now says it is easier for the person himself to prove his position. This is a shocking

thing." Mr. B. J. Vorster (Nigel) thought that the new clause would result in less embarrassing publicity for the "borderline," as the prosecution would not have to search for evidence to prove its case. It merely made an allegation and then waited for the accused to disprove it. In any case, he felt that the rule about onus resting on the prosecution "has been violated so often that, in some respects, it no longer exists." One hopes he did not mean to imply that a police-state is a good thing in itself. Mr. J. A. F. Nel (Port Elizabeth North) said the onus of proof was already on the accused in cases of mental derangement, under the Urban Areas and Mixed Marriages Acts—hardly an auspicious trio of precedents.

The Minister defended the clause against allegations that it opened the way to "poison-pen" informers, by saying that prosecution rested upon the decision of responsible, senior officials. Nevertheless, retorted Mr. T. G. Hughes (Transkei Territories), a Native was recently charged with running a school in the Cape which the prosecutor admitted did not exist. And Mr. T. O. Williams (Durban Musgrave) added: "Clause 19 now passes

the buck in order to get 'freer administration.' That is the keynote of this whole Bill, to give the Minister greater powers in order that he may short-circuit certain difficulties, even though it may create greater injustice."

Perhaps the Group Areas Act will finally end up as a short one Section measure: "The Minister shall do whatever he likes." Just temporarily, he is satisfied that "we now have a weapon to fight social integration, at any rate in some fields." But it can hardly rest there. The inexorable logic of baaskap apartheid never remains static. And in the very elastic definition of what constitutes "occupation" in terms of the Act (as described in the last article) the Government has a splendidly "flexible" weapon for compartmentalising the social and working life of South Africans of all race groups.

(Concluded)

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income-Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1654.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as
Agent for:—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA.)

ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL
ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476.

Telegrams & Cable: "SORABTEM."

Telephones: 47888.

47453.

Archbishop Replies To SABRA

IT was his duty and the duty of Christian members of the South African Bureau of Racial Affairs who possessed a sense of responsibility to oppose inhumanity and misery with all the legitimate means at their disposal said the Archbishop of Cape Town (the Most Rev. Joost de Blank) in an interview.

The Archbishop was replying to criticisms made by SABRA in a recent statement. The statement, signed by Professor N. J. Olivier, said the Archbishop's recent pronouncements on apartheid might have done irreparable harm to race relations in the Union.

"A Shock"

"It came as a shock to us that a man of the integrity and standing of the Archbishop saw fit to criticise and condemn after so short a stay in the country and without having been in the position really to fathom the complexities of our racial problems and understand or appreciate the strength of the various factors which determined the development and the manifestations of our present racial pattern," the statement said.

"We would be the first to concede that some aspects of our racial pattern merit criticism, but we sincerely doubt whether the Archbishop's denunciation could possibly be conducive to a better understanding of the basic problems of human relations facing this country. It is even less understandable that he should see his way clear to pronounce upon the future policy that should be followed in South Africa:

"As social scientists, we feel that serious suggestions relating to policy can only be offered after the person making such suggestions has been—to use Dr. de Blank's own term 'conditioned' by an appreciation of all the factors of which the problem is a function.

"We refer inter alia to his statement about mixed schools. No doubt, if a policy of integration is to be followed in South Africa, mixed schools are then a necessary corollary to such policy.

"As SABRA fundamentally rejects integration as a possible solution in the field of white-black relations, we cannot but express our basic disagreement with the proposals advocated by the Archbishop."

Dr. de Blank said, "My comments about the admission of

pupils to Anglican Church schools must be seen in the context of the statements made by the Minister of External Affairs,

(Mr. E. H. Louw). My statement was a reply to the Minister, who had impugned my integrity.

"Secondly, it appears that SABRA members have not read properly my statements about racial affairs. I have not attacked the principle of apartheid, but the way it is being worked at the moment. Indeed, I have said there may be a solution on these lines, but only if it is by the acceptance and co-operation of all the races who are affected by it.

"Nor am I wedded to the idea that the conferment of a materialistic Western civilisation on everyone necessarily brings benefits to all. I said the schools should be thrown open to all races because I believe that to be desirable."

The Archbishop invited Professor Olivier to join him in a visit to Windermere and meet some of the people at present going through the process there. He said he had been personally introduced to the misery at Windermere.

Non-Violence Offers Hope For South Africa

—Alan Paton

ALAN PATON, author of "Cry, the Beloved Country," speaking in Nigeria before a crowded audience at University College, Ibadan, said that he did not expect a miraculous change of heart from the present South African Government. The situation would be changed only by the action of the Africans.

This might take the form of revolutionary violence or evolutionary non-violence. The first would be tragic; the second offered hope. He believed that the greatest weapon the Africans held was their power to withhold their labour.—"Peace News,"

India's Ties With China Praised

THE society of Goodwill and Culture, Bombay, accorded a reception at "Gulmohr" to the Chinese Cultural Delegation, now commencing its tour of the country at the invitation of the India-China Friendship Association.

The leader of the delegation, Dr. Ting Si-Lin, who is also Vice-Minister for Cultural Relations and President of the China-India Friendship Association, said that India and China shared the common factors of unity and solidarity, which were essential for peace. He added that the relationship developed by the two neighbours over the past centuries was not only historical but also cultural. It promoted warm friendship and a tradition of peaceful co-existence. So far, China had sent about 30 delegations and 40 from India had visited that country.

Mr. H. H. Ismail, Consul General for the Dominion... Dominican Republic, who is also Vice-President of the Society, welcoming the delegation, said that though its purpose was to attend the National Conference of India-China Social and Cultural Relations, it would, no doubt, tour the country to foster goodwill.

Mr. V. N. Adarkar, General Secretary, proposed a vote of thanks. Capt. Ramsingh, formerly of the I.N.A., gave a violin recital. Among those present were the Deputy ministers of Bombay, Mr. Devisingh Chauhan, Mr. Shamrao R. Patil, Mr. Bahadurbhai K. Patel and Mr. Shambharao B. Chavan.

Appeal By Catholic Bishops

Ndola.

An appeal to all Roman Catholics to think, speak and act in conformity with their beliefs in the unity of mankind, and not to pay exaggerated attention to accidental differences such as colour within the human family, is made in a joint pastoral letter by seven Northern Rhodesia Catholic bishops, and addressed to Catholics of all races in the territory.

The letter mentions the "instances of unhappy relations between the citizens of this country, and the development of unhappy and ruinous division, fomented by a totally erroneous emphasis on racial disparity."

Strijdom's Secretary Sentenced Under Immorality Act

Sentence of four months' imprisonment and four strokes with a cane was imposed on Gideon Andrew Keyser (39), by Mr. P. J. van den Berg in the Pretoria Magistrate's Court for an offence under the Immorality Act.

In a plea for mercy Keyser said he realised the enormity of the implications of his deed. He said he was private secretary to the Prime Minister, he had a wife and two children, was held in high esteem by the public and did not drink or smoke. "I beg to be released with a warning."

The case was heard in camera in a special court. The record, however, was available to the Press.

Keyser was granted £50 bail pending appeal to the Supreme Court.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

India Letter

(From Our Own Correspondent)

Dr. Ho Arrives In Calcutta

Calcutta, Feb. 4: DR. HO CHI MINH, President of North Viet Nam, arrived here tonight on his way to New Delhi.

Hanoi:

Dr. Ho said at the airport before his departure for India that his visit was intended "to enhance the solidarity among countries in Asia and Africa thereby increasing our strength for the defence of world peace."

Ban On Dowry System

Trivandrum, Feb. 4: Kerala will ban the dowry system and impose a ceiling on wedding gifts by legislation it is officially learned.

A draft bill has been sent to the Government of India for approval and it is likely to be introduced in the budget session of the State Assembly, beginning on February 22.

The Bill will apply to all communities and domiciled citizens of Kerala. All wedding gifts above Rs. 20,000 will be penalised. Those giving or accepting dowry will be subject to a fine.

Another Bill, also awaiting the Central Government's approval, seeks to unify laws relating to inheritance and succession among Indian Christians in Kerala.

Bakshi Calls For Curbs

Delhi, Feb. 4: Bakshi Ghulam Md., Kashmiri Premier, today warned the countrymen against the activities of certain persons in Delhi who were deliberately attempting to create confusion and doubts in the minds of the people regarding the accession of Kashmir to India.

The Kashmir Premier was speaking at a reception accorded to him by the Social and Cultural League of Daryaganj, Delhi. The League presented him with a welcome address praising his sense of patriotism and his services to the State of Jammu and Kashmir.

Bakshi Ghulam Md. particularly referred to a certain woman, though he did not name her because he said that everybody knew who she was, and stated that she was issuing circulars in India as well as sending them to foreign countries with the clear intention of creating confusion

and endangering the unity of India. That was the most objectionable part of these circulars apart from their calculated attempt to distort the Kashmir issue, the Kashmir Premier added.

P-S.P. Leader's Request: Referring to the request made by Mir Mustaq Ahmed, Chairman Praja-Socialist Party, Delhi State, that he (Bakshi Ghulam Md.) should take up this matter with Mr. Nehru, the Kashmir Premier said that it was not for him to do so.

"It is between you, the people of Delhi, and the Government of India to stop her," Bakshi Ghulam Md. said, and added, "If you do not stop her, we will have no complaint because we are confident of our stand."

"But I can assure you that if such circulars had been issued in Kashmir, I would have definitely taken steps to stop such mischief," the Kashmir Premier declared.

Bakshi Ghulam Md. reiterated that Kashmir's accession to India was "final and absolute" and no power on earth could alter it. The Kashmir problem, he said, was no longer a political one. The only problem that remained now was how best the State could make progress.

Bakshi Ghulam Md. declared that the elements which were trying to create confusion had no doubt the backing of certain agencies. It was being suggested that the Muslims in Kashmir were not in favour of accession. Bakshi described such propaganda as a calculated lie and said that everyone in Kashmir today felt that any move to change the present position was fraught with dangerous consequences.

U.S. Investments In India

San Francisco, Feb. 3: The rate of increase of American capital investments in India was "encouraging," Mr. G. L. Mehta, the Indian Ambassador to the U.S. said today.

Mr. Mehta told a press conference that in the last seven years American capital investments had increased from 25 million dollars to 110 million dollars.

Although Britain's investments were over 600 million dollars, the Ambassador said his rate of

increase does not match that of the U.S.

Mr. Mehta said his Government and Indian industrialists were now considering the establishment of a foreign investment information centre. The centre, he said, would probably be located in New York city. The Ambassador is here to visit West Coast educational and industrial sites.

Later, Mr. Mehta said that a barter agreement between India and the US for the exchange of manganese ore for wheat grains would be sought by India.

No Soviet Arms To Grab Kashmir

Ivan A. Benedictov, leader of the Soviet Parliamentary Delegation, bluntly told a Pakistani Newsmen that "the Soviet Union will not give Pakistan arms to conquer Kashmir."

Benedictov, who was addressing a Press conference, counter-questioned the reporter asking for military aid: "What do you want arms for and how much?"

The correspondent promptly got up to say: "As much as will help us to conquer Kashmir." Benedictov retorted: "So you want war over Kashmir. We

cannot be a party to it. We can not be your ally in war."

Benedictov told the Press conference that the Kashmir issue should be settled through direct negotiations between the parties concerned:

Asked what should Pakistan do if direct negotiations failed, the Soviet leader said: "If you fail once, you should try again, for the problem could be solved only by peaceful negotiations."

Asked if the Soviet Union recognized the existence of the Kashmir dispute, Benedictov said that the question was raised only by the leaders and the Press, but not by other people in Pakistan.

A correspondent asked him if Russia would offer military aid to Pakistan. Benedictov said: "To no country have we offered specific military aid. We strive for peace."

Export Council For Sport Goods

New Delhi, Feb. 4: An Export Promotion Council for sport goods has been set up in Delhi, the tenth in a chain of such councils sponsored by the Government to develop export markets for Indian products.

S.R. Govt's Order Forcing Urban Africans Back To Reserves

From Our Bulawayo Correspondent

A NEW ruling by the African Education Department of the Southern Rhodesia Government threatens to curb the activities of evening classes in the territory—and put the brake on the education of thousands of knowledge-seeking Africans.

The order, which comes from the Federal capital, Salisbury, is aimed at forbidding all unemployed African men from attending evening classes in the towns.

It also requires the principals of evening schools to submit lists of unemployed pupils at present attending classes.

Said Mrs. Grace Coleman, founder-principal of Alpha School, the only secondary evening school in the Federation: "I will refuse to submit any list of unemployed pupils attending my school."

"For more than four years I have struggled to keep this school open against subtle nagging from the authorities."

"I have nearly 200 pupils—all young men who thirst for knowledge. Many are unemployed."

"You would think the Government would welcome my school. I turn away hundreds of applicants each year for lack of space and teachers."

"Why doesn't the Government build more schools like it to help solve the gigantic African education problem?"

It is believed that the new order is an attempt to force unemployed urban Africans back to the reserves.

The order will affect many evening schools in Southern Rhodesia.

Phone 34-1349

P. O. Box 1549,

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

-HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

H.Bomb Against Universal Peace

By DIVAN IN "LOK JIVAN"

ONE H-bomb costs approximately two thousand million rupees. It is however the firm belief of Russia, America and England that continual manufacturing of and experimenting with the H bomb will mean universal peace and all dangers of a destructive war will be over. How can such dangerous weapons help to keep peace, I fail to understand. Instead the percentage of peace destroying crimes people is steadily rising. The rising of the people in many countries show that war is imminent. Above this the greater part of the world population is suffering from poverty, lack of education, hunger, disease and is lying desolate under the hand of unemployment.

Every year two million five hundred thousand people die of T.B.

In Latin America 25 million children are unable to be vaccinated. Fifty million people are suffering from another deadly disease.

Fifty per cent of the child population of the world is unable to enter schools while 90 per cent of our huge population are still illiterate. The manufacturers of the hydrogen bomb should realise that all those unfortunate unemployed or the victims of deadly diseases are all human beings and as such are entitled to the essentials of living as much as their more fortunate fellow men. Why, then, are these millions of unfortunate people deprived of these essentials?

Christianity is slowly fading off in many Christian countries.

They wish to be intoxicated with their own strength hence they manufacture more and more destructive and highly dangerous weapons and then become dictators of the whole world. Thus they are prepared to spend millions and millions over these weapons while the millions unemployed illiterate and suffering from hunger and deadly diseases are left unheeded because of lack of money. One H bomb means two thousand rupees. What if this were to be used for the good of mankind?

Today the U.N.O. barely spends ten thousand rupees for this purpose.

If three H.bombs were to be stopped from being manufactured 2 thousand million rupees would be saved over each bomb—this

means that the U.N.O. can spend 500 times the amount it spends now for the good of mankind and this only from the cost of one bomb. What then from the cost of three.

The coldest thing however is that the three countries, leading in the manufacture of bombs are the most prominent members of the UNO—an organisation established to keep world peace and mankind from being destroyed.

The H. bomb can never spell universal peace and good will. From it only the sparks of complete destruction, ill-feeling, vio-

lence, hate, suffering and ruination of mankind as a whole fly?

The UNO is however established for the spreading of love, kindness, service and sympathy among mankind. What then is our future?

Chief Of Staff Of Indian Navy Admiral Katari To Take Over

VICE-ADMIRAL Sir Stephen Carlill, K.B.E., C.B., D.S.O., Chief of the Indian Naval Staff, will on the expiry of his term with the Indian Navy in the last week of April this year, hand over the command to Rear-

Admiral R. D. Katari, at present Flag Officer Commanding the Indian Fleet. On taking over command, Rear-Admiral Katari will be promoted to the rank of Vice-Admiral Katari.

Admiral Katari was on a goodwill visit to East Africa last year.

Commodore A. Chakravarty, Deputy Chief of Naval Staff will succeed Rear Admiral Katari as Flag Officer Commanding Indian Fleet. He will be promoted to the rank of Rear Admiral.

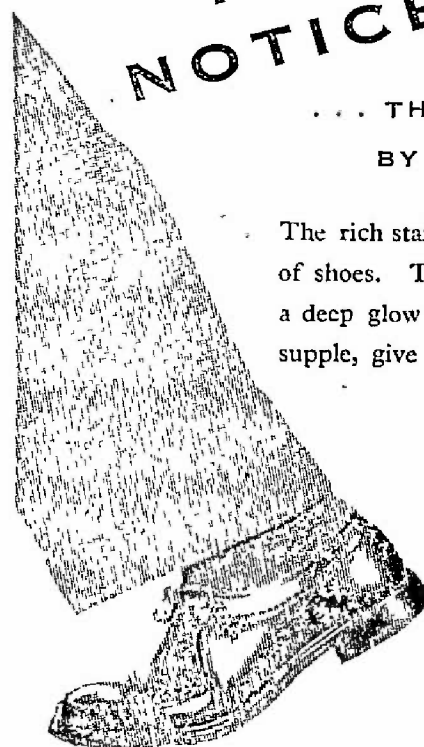
Captain A. K. Chatterji, who has just completed a course at the Imperial Defence College in the U.K. will succeed Commodore Chakravarti.

IT'S NOTICEABLE

... THE IMPRESSION MADE BY WELL POLISHED SHOES

The rich stains in Nugget restore the colour of shoes. The finely blended waxes bring a deep glow and gleam, keep the leather supple, give that *noticeable* Nugget shine!

Listen to "THE NUGGET SHOW": Springbok Radio: Saturdays: 6 to 6.30 p.m.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA

RUSTOMJEE JALBHOY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

BOOKS FOR SALE

THIN DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family) 4 6	INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan 7 6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi 10 0	SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas 12 6
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars)—K. T. Shah 15 0	A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai 2 5
DELHI DIARY—Gandhiji 10 0	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi 15 0
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54) 5 0	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi 14 0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami 3 6	FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi 1 0
KBISHWA STORIES —T. L. Vaswami 7 6	GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature) 5 0
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala 2 0	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter) 2 6
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell 5 0	PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal 12 6
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy 23 0	TO STUDENTS—M. K. Gandhi 6 0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A. 14 0	BAFU—Marry F. Barr 4 0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan 2 6	COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi 25 0
FAMOUS PARSIS 7 6	

Obtainable from:

'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban, Natal.

* રવજન પર યુરસો ચઢે તે રોકવામાં જ્ય છે. પારકા પર આવતો યુરસો તો આપણે લાયારીથી રોકીએ છીએ. તેમાં જ્ય શાનો? —ગાંધીજી.

પુસ્તક પકડું—અંક ૬

તા. ૧૪ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૮.

કુલક નકલ પૈ, ૪

વિજ્ઞાનનું અજ્ઞાન ભયભીત બનશે

કાર્લોંગ ઈનામ વિજેતાની ચેતવણી

ચુનેરકો તરફથી અપાતા વિજ્ઞાન માટેના કાર્લોંગ ઈનામના ૧૯૫૭ના વિજેતા અર્ટરેન્ડ રસુલ પ્રીટનના તત્ત્વચિંતક, લેખક અને વિજ્ઞાનીક છે.

આ ઈનામ ૧૯૫૨ના ઝોરીસાના શ્રી. બી. પટનાક તરફથી વિજ્ઞાનની જનતા ઉપયોગી શોધો માટે નક્કી કરાયું હતું તેમજ હીંઈ અને બીજા રાષ્ટ્રોના વિજ્ઞાનીઓ વચ્ચે સંબંધની સાકળ આહુ રાખવાનો આ પાછળ ઉદ્દેશ હતો.

આ ઈનામ બન્યુઆરી ૨૮મીના પેરીસ ખાતે અર્ટરેન્ડ રસુલને અર્પણ કરવામાં આવ્યું ત્યારે જે બાપણુ તેઓએ કહ્યું હતું તે અત્રે આપીએ છીએ.

“એક વખત એવો હતો કે જ્યારે વિજ્ઞાનીકો પોતાના કાર્યને વિશાળ છુદ્ધિગચ્ચ કરવાના પ્રયાસ તરફ સંશય ભરી નજર રાખતા. પણ આજની દુનીયા માં આવુ વલણ બહુ સમય નહિ ચલાવી લેવાય. આજની વિજ્ઞાન ની આધુનિક શોધો અપુર્વ બળ શાળી સરકારોના હાથમાં સારા અને નરસા બનને કાર્યો માટે સુકાઈ છે. સિવાય કે સત્તા-પીશો કે, જેઓ આ બળને વાપરે છે તેઓ સારી રીતે તેને વિશે માહિતગાર રહે અને શાષ્ટ્રપણથી તેનો ઉપયોગ કરે અને પ્રજાસત્તાક દેશ માટે ફક્ત સત્તાપીશો જ નહિ પણ તેની પ્રજાએ પણ વિજ્ઞાનને બાણી લેવું ઇલુ જરૂરી છે. આવી દહ માન્યતાનો ફેલાવો કરવો એ બહુ સહેલી વાત નથી. જેઓ વિજ્ઞાનીકો અને પ્રજાઓ વચ્ચે સાકળ રૂપ બની જરૂરી કાર્યો, ફક્ત સામાજીક કાર્યો જ નહીં પણ માનવજાતી માટેના કાર્યો કરતા હોય છે તેઓનું આ કાર્ય છે. અને તે એ કે આ બાબતમાં જેઓ અજ્ઞાન છે તેઓમાં વિજ્ઞાનનો પ્રચાર કરવો. કાર્લોંગ ઈનામ આ ક્ષેત્રમાં અધરી કસોટીના કાર્યો કરે છે અને તે સુદર કામ છે. મારા પોતાના દેશમાં અને મોટા ભાગના પશ્ચીમી દેશોમાં, સંસ્કૃતીનો અર્થ એવો કરવામાં આવે છે કે, જે કાઈ પણ વસ્તુ ઇતીહાસ, કળા, અથવા સાહિત્ય ને લાગુ પડતી હોય, તેજ

સંસ્કૃતી. જે મનુષ્ય ગલીલીઓ, ડીસકારટીસ, અથવા તેમના અનુયાયીઓને અથવા તેમના કાર્ય વિશે માહિતીઓ ન ધરાવતા હોય તેઓ અભણ નથી ગણવા માં આવતાં. અને લાગે છે કે, બધા ઉચ્ચ શિક્ષણમાં વિજ્ઞાનનો સત્તરમી સદીથી તે આજ પર્થત નો ઇતિહાસ શિખવવામાં આવવો જોઈએ. તેમજ આજના વિજ્ઞાન ની શીલુવટ ભરી માહિતીઓ અપાવની જોઈએ. જ્યાં સુધી આવી માહિતીઓ ફક્ત વિજ્ઞાનીકો ને જ હશે ત્યાર સુધી દેશનું તંત્ર સરળ પછે નહિ ચાલે.

કોઈ પણ માનવ શોધને જોવાની અને સ્વિકારવાની બે બાજુઓ છે. એક બાજુ એનાથી થતા લાભોની તારીફ અને બીજી

બાજુ તેનાથી થતી માનવ જીવન ઉપર અસર. આ બંને બાજુનો વિચાર કરવો જોઈએ. આમ કહી હું એમ નથી કહેવા ઇચ્છતો કે, આ બે વિચાર શ્રેણી એક બીજા કરતા ઉચ્ચી અથવા નિચી છે પણ હું એટલુંજ બતાવવા ઇચ્છું છું કે, આમ વિચાર કરવાથી જુદી જુદી વસ્તુઓને જુદું જુદું મહત્વ મળે છે. જે હોમર અને એકલીઝ ન થયા હોત, અથવા ફાંતે અને સેકરપીઅરે કોઈ બંતનું સાહિત્ય ન લખ્યું હોત, અથવા બાક અને બેચહેવ ને સંગીતની સારંગમ ન લખી હોત તો આજના સામાન્ય માનવ જીવનમાં કોઈ પણ બંત નો ફેરફાર ન થવા પામત. પણ જે પાથ યોગરસ ગેલીલીઓ અને જેમઝ વોટ ન થયા હોત તો ફક્ત પશ્ચીમના ગોરાઓનુંજ જીવન કે અમેરીકોનું જીવન જ (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૫૪)

હીંઈ અને ચીન વચ્ચેની મીત્રાચારી

ગુડ વીલ અને કલચરની જે સંસ્થા મુંબઈમાં છે તેને “ગુલમોર”માં ચીન કલચરર પ્રતિનિધીઓનો સત્કાર સમારંભ યોજાયો હતો. “ઇન્ડીયા ચાર્ધના ફ્રેન્ડશીપ” સંસ્થાએ એ લોકોને આમંત્ર્યા હતાં. પ્રતિનિધીના નેતા ડો. ટીંગ-સી-લીન કે જેઓ કલચરર રીલેશનના ઉપ-પ્રધાન છે અને ચાર્ધના ઈન્ડીયા ફ્રેન્ડશીપ રીલેશનના પ્રમુખ છે તેઓએ કહ્યું કે, “હીંઈ અને ચીન બધી રીતે એક સરણુ સંગઠીત અને મજબુત છે. શાંતી માટે એ ઇલુ જરૂરી છે. આ બે દેશો વચ્ચે જે મૈત્રી સંબંધ ગાઠો થયો છે તે ફક્ત ઐતી-

હા સીક રીતે જ નથી પણ સાંસ્કૃતીક સંબંધ છે. પરંપરાથી આ ચાલતો આવેલો મૈત્રી ભયો સંબંધ છે અને તે સહકાર ભયો હમેશા રહ્યો છે. ચીનથી ૩૦ અને હીંઈથી ૪૦ સંસ્કાર મંડળો ગયા આવ્યા છે.” ડોમીનીયન.....ડો મી ની ય ન રીપબલીકના કોન્ગ્રસ જનરલ છે અને આ સંસ્થાના ઉપ-પ્રમુખ છે તેઓએ આ મંડળને સત્કારતાં જણાવ્યું કે, “આ પ્રતિનિધી મંડળ કલચરર પરીપદમાં ભાગ લેવા આવ્યું છે. પણ મને ખુબ ખાતરી છે કે તેઓ સમસ્ત દેશ માં ફરશે અને પોતાનો શુભેચ્છા નો સંદેશો ફેલાવશે.

જ્યારે ઇરાનના આદ્યાક નીશેરવાનના જીવનની અંતિમ પળો મણાતી હતી, ત્યારે તેણે પોતાના વારસદાર પુત્ર હરમઝને પોતાની પાસે બોલાવીને કહ્યું : બેટા, તારી પોતાની સુખસમવડનો વિચાર કહી તું કરતો નહીં; પણ ત્રીજા લોકોને થી રીતે રાહત મળે તેનો પહેલો વિચાર કરને. ભરવાડે ઘેટાને જેમ તેમ ચરતાં મુખીને એક બાજુએ ઉભતા પડી રહેવાનું નથી, પણ તેણે તો ઘેટાનું વચથી રક્ષણ કરવાનું છે. રાજા પ્રજાને માટે જ છે; પ્રજા રાજાને માટે નથી. પ્રજા એ મુજ છે અને રાજા એ ગાડ છે. ગાડ પોતાની બધી શક્તિ મુજમાંથી જ લે છે.”

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૪ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૭.

આર્ય ખીશપ બ્લેન્ક અને ઇલાયદાપણુ

પટાઉનના આર્ય ખીશપ બ્લેન્કે ઇલાયદાપણુ સામે લડત શરૂ કરવાની હાકલ કરી છે. આ હાકલને સાંભળી નેશ નાલીસ્ટ વિચારશ્રેણી વાળા અને તેની વિરૂદ્ધના-બંને પક્ષે-પોતાની પરીસ્થિતીનો વિચાર કરવો જોઈએ.

ડૉ. જુસ્ટે ડી. બ્લેન્કના ઇલાયદાપણુ વિશેના વળણથી એંગલીકન ચર્ચની નીતી ઇલાયદાપણુ વિરોધી થઈ છે. આર્ય ખીશપ ફક્ત ઇલાયદા પણુ એ અનૈતીક છે એમ કહીનેજ નથી ચુપ રહ્યા પછુ તેઓએ સ્પષ્ટ બહાર કહ્યું છે કે, તેઓ એવી કોઈ પણ ચર્ચમાં ભાગલુ નહિ કરે કે જ્યાં રંગભેદ હોય. આવા વિચારો અને વળણથી આર્ય ખીશપે ફક્ત સરકારની જ નારાજગી નથી બહારી લીધી પછુ ઘણી ગૌરી પ્રભ, તથા વેપારી અને ઉદ્યોગપતીઓની નારાજ પછુ બંડેરી લીધી છે.

આની મોટી ચર્ચના નેતા તરીકે આર્ય ખીશપે જે વળણ લીધુ છે તે પુણું વિચાર પછીજ લીધુ હશે. તેમના વિરોધીઓ નો અને આ કુર નીતીના લોગ બનેલા લોકોનો તેમને વિચાર કયો જ હશે.

અમારું તો માનલું છે જ કે, આ પગલુ પુણું વિચાર કયો પછી જ તેમને લીધુ છે. ખીન-ગોરાઓના દીલમાં આ દેશની નીતીને ઘડલવાની જે નિરાશા હાલમાં થઈ હતી તેમાં તેમના બહાદુરી ભયો શબ્દોએ ફરી આશાની ચીનગારી સુકી છે.

એંગલીકનોએ ઇલાયદાપણુ સામે પોતાનો વિરોધ પ્રદર્શીત કર્યો છે અને પોતાનું વળણ પછુ બહાર કહ્યું છે. આથી એમ નક્કી થયું કે ઇલાયદાપણુની લડતને ખ્રિસ્તી ધર્મના એક મોટા ભુથનો સાથ મળ્યો છે.

એંગલીકન ચર્ચના આ બહાદુરી ભયો પગલાને ખીણ ચર્ચોએ અનુસરવું જોઈએ. કેથલીક ચર્ચે શાળા માટે પોતાની નીતીની બહારાંત ઘણા વખત પર કરી છે. આવી જ રીતે ખીણ ચર્ચો પછુ પોત પોતાનો ક્ષેત્રમાં વિરોધ પ્રદર્શીત કરે છે. પછુ હવે સમય આવ્યો છે કે બધી ખ્રિસ્તી ચર્ચોએ એકત્ર થઈ પોતાનો બેરહાર વિરોધ આ ઇલાયદાપણુ સામે કરવો જોઈએ.

ઇલાયદાપણુની નીતી સમાજ ધર્મ જે આધ્યાત્મિક રીતે પતન કરે રહી છે એને અટકાવવા માટે આમરી દ્રષ્ટીએ તો મોડું થયુંજ છે, તેમ છતાં હજુ પછુ જો બધી ચર્ચો ભેગી થઇને જે પતન થઈ રહ્યું છે તેમાંથી બચાવવા સક્રિય વળણ લે અને પ્રાર્થના કરે તો હજુ પછુ દક્ષિણ આફ્રિકાને બચાવી શકાય.

મોટામાં મોટો ભય અમને ત્યાં છે કે, જડા પ્રધાન જે “ગોરી સંસ્કૃતી”ની વાતો કરે છે તેની લોકામણી વાણીમાં ખ્રિસ્તી ચર્ચો કલાચ લોળાવાઇ જશે. આમ છતાં આર્ય ખીશપ ધર્મ વળણ ઘણું બહાદુરી ભયું છે. તેમના આ વળણથી ફક્ત ગોરાઓના જ જીવનમાં નહીં પછુ ખીન-ગોરાઓના જીવનમાં ઘણા પલટો આવશે. આર્ય ખીશપને એ જાણી સંતોષ થશે કે એમની પરખે આ દેશની બહુમતી છે. તેમજ નીતી અને સભ્ય છે તથા ડુનીયા અને ઇતિ હાસનો સાથ છે.

આ બધા ઉપરાંત આર્ય ખીશપે એક અગત્યનો સવાલ બહેતો કર્યો છે. તે એ કે, ખ્રિસ્તી ધર્મ નીતી વગરનો ધર્મ છે, કે પછી તે એવો એક ધર્મ છે, કે જે લોકોને અરૂં માર્ગ દર્શાવે અને ઉત્તમ માર્ગ (અનુસંધાન માટે જુઓ ‘ક્રાયમ ડ’)

આપણુ જીવન—શ્રીમતી સુશીલા ગાંધી.

રાત દિવસ બધેથી એક જ વાત સાંભળાય છે કે મોઘવારી યુગ વધી ગઇ છે અને નાણાની સખત ખેંચ રહે છે. આ ખીના સત્ય છે. તેમ છતાં તેને પછુ ખીણ બાણુ છે. અને તે આપણે માની લીધેલી આપણી જરૂરીયાતો.

આપણે જે વિચારણું તો નાની મોટી બધી ચીજો જે આજથી ૧૨-૧૫ વરસ પહેલા આપણને જોઇતી નહોતી તે વસ્તુઓ આજે જીવનની એક જરૂરીયાત જેવી બની ગઇ છે. જોડા અથવા ચંપલ, ડુંગે વ્યકિત દીઠ એક જોડ જોડા અથવા ચંપલ માથુસના પગના રક્ષણ માટે જરૂરી જથ્થા. આજે? ટેટલી જોડી જરૂરી છે? કપડા. મીઠુસને ખરખી અને થંદી થી અંગને ઢાકવા વસ્ત્રોની જરૂરીયાત રહેતી. આ ઉપરાંત બહાર જવા આવવા અને આનંદને પ્રસંગે પહેરવા સુંદર વસ્ત્રો રહેતા. ઘણાને યાદ હશે કે, પહેલાના લોકો અથવા કહું કે આપણા વડીલો બપોળે ત્રણ ત્રણ પેદી એક જોડ સાડી કે સેલા અને અંબરને પહેરતા અને અર્વ બેર પોતાને અપાયથી એ અસુખ્ય ભેટ બધાને જથ્થાવતાં. આજે દર થોડે દિવસે ફેશનો બદલાય અને શરૂ થયેલા તરીકે પછુ કામ ન આવે-એવા કપડા પહેરતાં હોઇએ છીએ. વરસમાં ૧૦-૧૫ નવી ટાઇમો, નવા સોફ્ટો અને ઓઝોને બાદ બાતની નવી નવી ફેશનોની સાડી જો ખરીદવા વરસના ટેટલા પૈસા જોઈએ? આનો વિચાર પ્રત્યેજ કરવાનો રહે? ખસાઉસ પોસકાની પછુ ફેશન બદલાતી રહે. ફેશન બદલાય કે ડઝન બંધી, ખસાઉસ પડયા રહે અને નવા કરાવી લેવાય. આમાં ટેટલા નાણાનો વ્યય?

દાગીના. આજનો દાગીનો આપણુ જ જીવન ખર પહેરતા નથી. દર થોડેક વખતે એની પછુ ફેશનો બદલાય. આજના દાગીનામાં સોના કરતા ધાતુમય વધારે હોય. આથી એની કિંમત તો શું મળે? અને નવાની તો ફેશન તરીકે કિંમત આપવી જ પડે? પહેલાના જમાનાની નક્કર મિલ્ને આજે કયાં? એ ચીજો વેચે તો વેપારમાં જતી ખોટને પુણું કરી શકાતી. આજે? કાંતો ઓના અરધા ધેરેણા ખોટા હશે અને અરધા વેચે તો યુગ કિંમતનો પા ભાગ પછુ આવે કે કેમ એ સવાલ છે.

હવે જમાવાની અને જમાડવાની પહેલા વાત વાતમાં કાષ્ટ મોઘને જમાડવું નહીં. અને જમાડે તો કાચર કુચર ઝોણું. યુખ્ય જે ચાર વાનીઓ હોય. આજે યુખ્ય વાનીઓ કરતાં ચટણી સંભારા વિગેરેમાં વધુ નાણા અને વખતની ખરબાદી થાય.

સિનેમા અને સીમરેટ જે આજનો જમાનાની જીવનની જરૂરીયાત સમજવી જ જોઈએ. આ જે વખર કવચીત જ કોઈકને ચાલે છે. આમાં મોઘ ટેટલા નાણા ખમાડે છે એ પછુ પોતે જ વિચારે એ ઠીક.

હવે નવા જમાનાનું ફરનીચર, ફરની ચર જે પછુ હવે નિત નવી ફેશનો સવાલ થઈ ગયો છે. સમવડની દ્રષ્ટી અને પોતાની વાપરવાની યોગ્યતા ન જોતા ફરનીચરોની ખરીદી પાછળ નાણા ખરબાદ થાય છે.

આ ઉપરાંત રીખન, પક, પાવર ટીપરટીક, સેંટ, કિમ, નેલપેન્ટ, જે પછુ જીવનની જરૂરીયાતોમાં આવી ગય છે.

આ ઉપરાંત સરકારે ટેટલીક જરૂરી યાતો વધારી છે. જેમાં ખાસ કરીને શાળાના ખર્ચો. મોપડીઓ હરેશ બદલાય. એક બાળકની મોપડી ખીણ બાળકને કામ ન આવે. એકડીવાથી તે હોટ સુધી. રસેટ તો ખર્ચજ. એકડો લખતા, આવડે તે પહેલા અરધો ડઝન એકસરસાખજ છોકોને ખરચ માય. અને પેવરીસ રખરતા જુવા.

પછી માથુસે મોઘવારીને આજે જેવી કે જરૂરીયાતોને તો પછી ટેટલીક જરૂરીયાતો આજી ન કરી શકાય? તેમ કરી સંતોષ અને ચીંતા યુક્ત જીવન ન જીવી શકાય?

એક વાર એક મિત્ર સાથે વાતો થતી હતી. એમને ત્યાં ત્રણ ચાર કરોડ હતી. આ આરે મોટે આ ઝોરીસ માટે અને એક કુટુંબ માટે હજુ ખરીદવી છે વિગેરે વાતો કહી રહ્યા હતાં. આજ ફરખોવાન વિવંચી પ્રસંગે ખરીદીને જમાનાનું કપડા આપવા કુંડ ઉધરાવવા ટેટલાક ભાષ્ટ જેનો આવ્યા. આ મિત્રે વેપારની તકલીફો અને બહુ મંદી આવી અયાની રકમાણુ શરૂ કર્યો અને માંડ માંડ થી. ૧૦-૦ આપી.

જે વખતે જીવનની જરૂરીયાતો ઝોળી હતી ત્યારે માનવના મન મોટા હતા. પોતાપર નાણા ઝોળા ખરચી તેઓ જાન ધર્મમાં વધારે વાપરતાં. આજે જરૂરીયાતો વધી અને મન સાંકડા થયા. કારણ પોતાની તુષ્ણ ન-સંતોષાય તો?

આર્ય ખીશપ બ્લેન્ક અને ઇલાયદાપણુ

હોર. આ ઉપર દક્ષિણ આફ્રિકા એ વિચારવાની ઘણી જરૂર છે. આર્ય ખીશપના આ પગલાને આ દેશના બંને રંગના વિચાર શીલ પક્ષના લોકોનું તેમને હાઈકે અબીનંદન છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદી ભાષીઓને

(લેખક : પ્રાગજીભાઈ ખંડુભાઈ દેશાઈ)

તા. ૨૬-૨-૫૮ રવિવારને દિવસે હું દક્ષિણ આફ્રિકા ઊડી જઈ છું અને રોડેશીયા, ઇસ્ટ આફ્રિકા, દારેસ્લામ તથા જાંઝીબાર યહ સ્વદેશ માં જઈશ-મને ટ્રાંસવાલમાં આખાને લખનમ અગિયાર માસ પુરા થયા છે. હું હિંદી આ દેશમાં લખનમ વીસ વર્ષ પછી આવ્યો હતો.

આ દેશમાં આવવાનો મારો મુખ્ય આશય એ હતો કે હિંદને આઝાદી મળ્યા પછી મેં માનમાં ઠેળવણીનો પ્રસ હાથમાં લીધેલો છે. સુરત છાંદા ના મજુદેવી તાલુકાનાં લખનમ ખાર આરોતું જીવ ખનારી છેલ્લા અગિયાર વર્ષ યમાં અમે એક હાથ રકુલ ચલાવી રહ્યો છીએ. આમાં ૪૫૦ વિદ્યાર્થી ઝો ભણે છે. જમીન-મકાન-વસ્તુઓ મળાને લખનમ દોઢથી બે લાખ રૂપિયા ની એસ્ટેટ છે જેનું ટ્રસ્ટ કરવામાં આવેલું છે અને તેને મુખ્ય સરકારના દ્વારે રજીસ્ટર કરવામાં આવેલું છે. ગયે વર્સે વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા વધી જવાને પરિણામે લખનમ ૪૫ હજાર રૂપિયા ખર્ચા એક નવું મકાન લોન લઈને બંધાવવામાં આવ્યું હતું. વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા વધતી જ રહેતી હોવાથી આ વર્ષે પણ પીલ્ડું મકાન બંધાવવાનું શરૂ કરવામાં આવ્યું છે અને તેનો ખર્ચ પણ લખનમ એટલો જ થશે. આથી દક્ષિણ આફ્રિકા જઈ ત્યાં આ કાર્ય માટે ફંડ કરવાના હેતુથી હું આવ્યો હતો. મને જાણવાતાં આનંદ માય છે કે હું લખનમ પૌંડ ૩૨૦૦ એકઠા કરી શક્યો છું. જે માટે જે જે ભાષીઓ ઉદારતાથી આ કાર્યમાં મને આર્થિક સહાય આપી છે તેમજ મારી સાથે કર્યા છે તેમનો આ પર ખારખતે-હવે પુર્વક આભાર માનું છું

તલવાર આપણા ભાષીઓના માયા ઉપર ઝંઝૂતી રહેલી છે. એનો આખરી ઈન્જમ શું આવશે એ કહવું મુશ્કેલ છે. આપણા ભાષીઓ ઉપર એક પછી એક મુશ્કેલીઓ નાંખી છેવટે યાકી-કંટાળાને તેઓ આ દેશ ઊડી ચાલ્યા જાય એ જોવા સરકાર રાજી લાગે છે. આ દેશમાં ન્યારથી આપણે વસ્તા આખ્યા છીએ ત્યારથી જ આપણા ઉપર મુશ્કેલીઓના પહોડાં આવી પડ્યા હતા. માણસના જીવન માં ન્યારે મુશ્કેલીઓ આવી ઊભી રહે છે ત્યારે જ તેને હઠાવવાનો સમર્થ પુરપાય કરવો પડે છે અને અનેકવાર એવા સમર્થ પુરપાય કરીને જ આપણે આ દેશમાં ટકી શક્યા છે. આપણે જો આઝાદી મોગવવી હોય, આ દેશમાં સમાનતાના હક્કો પ્રાપ્ત કરવા હોય અને સ્વાભિમાન પુર્વક રહેવું હોય તો આત્મ મોત-બલીદાન અને દુઃખો સહન કરવાને તથ્યાર રહેવું જોઈએ.

પીલ્ડું આ દેશની આફ્રિકન પ્રજા માં અપુર્વ રાજકીય જાગૃતિ આવેલી છે જે સહાય છે. આફ્રિકન સ્ત્રીઓ પણ પાસ માટેની જે ઝુલ્મો અને લડત ચલાવી રહી છે તે પણ ખરેખર આપણને આશ્ચર્યમાં નાખી દે છે. સરકારની એપાર્ટાઇડ નીતીને લીધે નેન-યુરોપીયન પ્રજામાં એક ખીજા પ્રયો સહકારથી કાર્ય કરવાની જે ધમશ જોવામાં આવે છે તે પણ પ્રશંસા યુક્ત છે. નેન યુરોપીયન ક્રૅટ મજાન થતા જાય છે અને આપણા હિંદી

ભાષીઓ પણ આફ્રિકન તથા કલક પ્રજા સાથે બળી કાર્ય કરી રહેલા છે તે ખુબ જ સુંદર છે. આપણને સત્યા મહેનો સારામાં સારો અનુભવ છે અને અહીંસા તથા સહન માર્ગે ચાલી સરકારને લડત આપવામાં આવે તો વિનય આપણે જ છે એ વિષે મને શંકા નથી. આ પ્રજાને આઝાદીની તમજા લાગેલી છે તેમાં તેને સાથ સહકાર અને પુરેપુરી મદદ આપવી એ આપણો ધર્મ છે અને આપણે તે પ્રમાણે વતી શું તો જ આફ્રિકન પ્રજા ની વચ્ચે આપણે સુલેહ સંપથી રહી શકીશું. આપણા વડા પ્રધાન પંડીત જવાહરલાલ નહેરૂનો દરિયા પાર વસ્તા હિંદીઓને એ જ સંદેશ છે કે આપણા ભાષીઓ આફ્રિકામાં અને ખીજે જ્યાં રહેતા હોય ત્યાં તેમણે તે દેશના સુખ વતનીઓને તેમની આઝાદ થવાની તમજામાં સાથ આપવો જોઈએ, તેની સાથે સહકારથી કામ કરવું જોઈએ અને તેમને આર્થિક સહાયપણુ કરવી જોઈએ. આ દેશની પરિસ્થિતિનો મને છેલ્લા અગિયાર માસમાં અઢો પરિચય થયો છે અને દેશમાં જઈ મુખ્ય નેતા ઝાને અહિંની પરિસ્થિતિથી માહિત ખાર કરવા હું પ્રમત્ત કરીશ-પ્રજા આપણું સૌનું કલ્યાણ કરો એવી મારી નક્ક પ્રાર્થના છે અને હિંદ જેવા મહાન દેશના વતની તરીકે પરદેશમાં તેનું ઓરવ વધે એવી રીતે વર્તવાની પ્રજા આપને શકિત આપો.

જય હિંદ.

કરવા ઇચ્છતા પણ પુરવને મંગળસુત સન્નિવત કરવા ઇચ્છું છું પણ આને એકાદી નિતી સમાજે રિવજારી છે.

“પુરવે સ્ત્રીઓને કક્ત સૌનું નથી સૌનું સૌનાની આરક્તી પણ સૌપી છે. અને પોતા પાસે શું રાખ્યું? રક્ષણનો અધિકાર. આથી “સ્ત્રીઓ સુરક્ષિત” હોય છે પણ “સ્વરક્ષિત” નથી હોતી. જેવી રીતે યાવ? આ દાગીના કાઢીને ફેડી દો. જુવો પછી તમારા માં ડેવું બળ આવે છે. સીંદથી સીંદથી ઝોખી બહાદુર નથી હોતી. કદાચ વધુ બહાદુર હોય છે. તે બચ્ચા તું રક્ષણ કરે છે અથવા તેને માટે જાન આપે છે. સ્ત્રીઓમાં પણ આ શમતા હોય છે. પણ આ શમતાને આને આપણે કેવા રૂપમાં જોઈએ? સ્ત્રીઓના હાથમાં બંદુક પકડાવવામાં આવી છે. સ્ત્રીનું કામ હાથમાં બંદુક પકડાવતું નથી આપણે તો પુરુષોના હાથમાંથી પણ બંદુક છોડાવવા ઇચ્છીએ છીએ.” આ કેવી રીતે થશે?

હિવાની નજીક તો અંધારું જ હોય છે. થોડે છેડે જ તેનો પ્રકાર પડવાનો. તેમ છતાં વજી ફરથી જોનારને તે દિશા ખલાવે છે. જો કે દિવાને તેની અખર નથી હોતી. તેની જ રીતે પવિત્ર વ્યકિતનો પ્રભાવ નજીક જોઈ લાગે છે, પણ વજી દુર એની અસર વધારે હોય છે. એવો માણસ પોતાને સત્ય લાગતી મોઢ પણ પ્રદર્શિત કરતો હોય તેની અસર નજીક થોડી હોય છે, પણ દુરના લોકો જામાંથી વળી પ્રેરણા મેળવે છે.

પરચુરણુ

—જમોમાં જે બારતીઓ તે દેશનું નામરૂપિય ધરાવ હશે તેઓ પોતાના કુટુંબને ત્યાં લઈ જઈ શકશે એની ખમો સરકારે યાદી જાહેર કરી છે.

—પાકીસ્તાન સરકારે એક યાદી બહાર પાડી સરકારી પાર્ટીઓ કે જોજન સમારજોમાં દારૂ ન પીરસવાનો હુકમ કર્યો છે.

—અખિલ હિંદ રાષ્ટ્રીય મહાસભાના આગામી વર્ષ માટે પ્રમુખ તરીકે કરી શ્રી ડેબરની વરણી યહ છે.

—અનાજ તંગીને પહોંચી વળવા મુખ્ય સરકારે રેશન કાર્ડ ફરી શરૂ કર્યા છે અને મંગળ અને શુક્રવારે હોટલો કે રેસ્તોરામાં ચોખાની ખનાવટનો મોઢ પણ ખ ય પદાર્થ ન વેચવાનો હુકમ બહાર પાડ્યો છે.

—મુંબઈમાં ચોરી છુપીથી દારૂ વેચવા માટે મુંબઈના એક પોલીસ ઇન્સપેક્ટર અને તેમની પત્નીની, ધર પકડ કરવા માં આવી છે.

વિનોબાજીને એનોને ઉપદેશ

એનોની એક સખા સમક્ષ બાપજી કરતા વિનોબાજીને પુરવ સમોવડી યવા મયતી એનોને ઉદેશીને બેલતા તેમના પાકશાજના અજ્ઞાન તરફ ચિંતા વ્યક્ત કરી હતી. તેમને જાણ્યું હતું કે, “તમારા આજના અધિકારો કામસ રાખી નવા અધિકારો મેળવવા મોશીય કરવી જોઈએ. રસોઈ નો અધિકાર સુરક્ષિત રાખીને ખીજા આર્થિક ધંધાઓના અધિકારો મેળવવા જોઈએ. સ્ત્રીઓના ધણા ધંધા પુરુષો એ લઈ લીધા છે. દાખલા તરીકે શિવજી કામ અને હોટેલના રૂપમાં રસોઈ કામ. આથી જ સ્ત્રીઓ પુરવની આશીત રહી છે. પત્ની પતીને મદદ કરે એમાં કાંઈ જ ખોટું નથી પણ સહયોગ હરેશા જે ખરાખરીના લોગો માંજ હોઈ શકે છે.

“આજ કાલ સ્ત્રીઓને જાણવાનો પ્રથ તેમનાં લગ્ન સાથે સંકળાયો છે. કક્ત શિક્ષણ જ નહિ” પણ બધી જ વાતો લગ્ન સાથે સંકળાયેલી જોવામાં આવે છે. આખ્યાત્મિક અધિકાર પણ સ્ત્રી પુરવને સરખાજ હોવા જોઈએ. “પતિ સેવાથી જો પત્નીને મોક્ષ મળે છે તો પત્ની સેવાથી પતીને કેમ મોક્ષ ન મળે? ખીમાર પુરવની સેવા સ્ત્રી કરે તો ખીમાર સ્ત્રીની સેવા પુરવ કેમ ન કરે? કેટલાક સ્ત્રીઓને મદદ કરાવે પણ ચોરી છુપાથી. શા માટે! જો પત્ની પતીને મેળવી સૌખ્યાવવતી અને તો પત્ની મેળવી પતી શા માટે સૌખ્યાવવાન ન થાય. સીતા રામ માટે વિવહળ થતાં તો રામ પણ સીતા માટે જોટલા જ વિવહળ થતાં. હું સ્ત્રીને મંગળસુતથી વચીત નથી

આ દેશમાં આવ્યા બાદ આપણા ભાષીઓની રાજકીય, સામાજિક તથા આર્થિક પરિસ્થિતિનો મને પુરેપુરો ખ્યાલ આવ્યો છે. આપણા ભાષીઓ ની રાજકીય સ્થિતિ તો અત્યંત ખરાબ છે. ૩૨ એપ્રિયાઝ એક્ટની

વિવિધ વર્તમાન

પાંચે ખંડોને દાકતરો વાળી ઇસ્પીતાલ

અમેરીકાના પાસ્ટીમેર શહેરની સીનાઇ ઇસ્પીતાલમાં પાંચે ખંડોના દાકતરો કામ કરે છે. ત્યાં પંદર દેશના દાકતરો છે સીનાઇ ઇસ્પીતાલે ઠાંધ પશુ દેશના ગૈદકાય રનાતરો માટે પોતાના આરથા ખુલા મુક્યાં છે. આમ છતાં તેનું ગૈદકાય ધોરથુ જરાયે નીચું હતયું નથી.

દરીયા પારથી આવતા ઘણા ખરા દાકતરો અહીં પોત પોતાના વીશીષ્ટ અભ્યાસના ક્ષેત્ર અનુસાર ત્રણથી પાંચ વર્ષ રહે છે. એમાં ભારતના દાકતરો પણ છે.

અહીંસક હાલત આફ્રિકા માટે આશા સ્પષ્ટ છે

નામજીયામાં એક સભા સમક્ષ ખોલતા દક્ષિણ આફ્રિકાના લીપરર નેતા શ્રી એલન પેટને જણાવ્યું કે, "હાલની સાહ્ય આફ્રિકાની સરકારનો હમ પક્ષે પુરતમાં યાવ એવી અને આશા નથી. ફક્ત આફ્રિકનેની કીવા શીલતાથીજ કાંઈક પરીણામ આવશે.

કદાચ આ કિવા શીલતા હીંસક બળવાને રૂપે પરીણમશે યા અહીંસક હાલતમાં રશે. જો હીંસક બળવો દાકરી તો તે ઘણુ ઘણુ ઘણુ પશુ જો અહીંસક હાલત યશે તો એ આશા બધું છે અને લાગે છે કે, સારામ્ સાઈ હયાયાર તેઓ પાસે એજ છે કે તેઓએ કામ કરવું સુકી રેવું જોઈએ.

સંયુક્ત આરબ રાષ્ટ્રે ગીસરના પ્રમુખ નાસર અને સીરીયાના પ્રમુખ શુકી અલ કુવાટલીએ ઇબદ દેશોનાં જોડાણના કરારો ઉપર ૧લી ફેબ્રુઆરીએ ડેરામાં સહી કરી છે.

જેથી હવે જે દેશોની પ્રખને એક વાવરો એક કપીનેટ એક પાલી-મેન્ટ અને એકજ ઘરકર રહેશે આ સંયુક્ત આરબ રાજ્ય વચ્ચે રોહસો માણવના વિસ્તારમાં ઇઝરાએલ અને જોર્ડાનનાં રાજ્યો આવેલાં છે. ઇજીપ્ત તું ક્ષેત્ર ૩,૮૬,૦૦૦ ચોરસ માઇલ વું છે ને વસતી જે ક્રોડ ત્રીસ લાખ ની છે અને સીરીયાનું ક્ષેત્રફળ બેતર

હબર ચોરસ માઇલનું અને વસતી આજીસ લાખની છે. ફલે જે ક્રોડ સીતોર લાખની પ્રજા ફેબ્રુઆરીની ૨૧મી તારીએ આ સંયુક્ત આરબ રાજ્યના પ્રમુખ તરીકે ઇજીપ્તના હાલના પ્રમુખ કનલ જોમલ અબ્દલ નાસરને સુદેશે એમ ગીસરનું 'અલ યાખ' છાપું જણાવે છે.

રાજદંડ દુર કરવા હુકમ

સિંખાપોરના પ્રથમ નમરપતિએ સુધરાઇ સભા ખંડમાંથી રાજદંડ દુર કરવા હુકમ કર્યો હતો. તેમણે જાહેર કર્યું હતું કે પોતે નમરપતિના રાજ ચિન્હનો ધારી નહિ જોરદેલીયામાં ડેખવણી પામેલા શ્રી એમ એમ યુવા ને પત્રકારોને વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેઓ નમર પતિના મહેલમાં વસશે નહિ. તેમણે જણાવ્યું હતું કે આ બધા દખલખામાં હું માનતો નથી. ક્રાંતિકારી એશિયામાં આપણે જીવી રહ્યા છીએ અને આપણે, સિંખાપોર ના નામરીઠો એશિયાઇ ક્રાંતિના અંત થૂત છીએ. આંગ્ર નમરપતિઓની સદીઓ જુની પ્રજાસિક્ષાએને અનુસર વાની અમારી ઇચ્છા નથી.

વિજ્ઞાનનું અજ્ઞાન બલલીત બનશે

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

નહીં પણ હીંદ, ચીન અને રશીયાના નાનામાં નાના એકુતોત્તુ જીવન પણ આજ છે તેના કરતાં જુદુ હોત. આજે પણ પરીવર્તનો ચાલુ છે. આ પરીવર્તનોની અસર આજે નહીં પણ ભાવીમાં ઘણી જણશે. આજે વિજ્ઞાનીઓ આંખ મીચીને ધ્યેય નમર શોધો કરી રહ્યા છે. આનું કારણ એ છે કે જે લોકો માનવતાને મહત્વ આપે છે તેઓ વિજ્ઞાન પહેલા ના જમાનામાં આજે પણ વશી રહ્યા છે કે, જે દુનીયામાં કરીએ અને કળા કરો તથા સાહિત્યજ છે.

સુધરેલી દુનીયાએ વિજ્ઞાનને સંસ્કૃતિ થી જુદુ પાડયુ છે. પ્લેટો અને એરીસ્ટોટેલને તેમના યુવા વિજ્ઞાનીઓ માટે ઘણુ માન હતું. યુરોપના યુન : વસવાટ વખતે ફક્ત કળા અને સંસ્કૃતી નો જ યુનજનમ નહોતો થયો પણ વિજ્ઞાનો પણ યુનજન થયો હતો. લીનાડોએ કળા કરતા વધુ સમય વિજ્ઞાન પાછળ આપ્યો હતો. અદારમી સદીમાં પણ ન્યુટન અને એમના સાગીઓની વિજ્ઞાનીક શોધો વિશે ભોકો ઘણુ જાણ્યો હતા. પણ ૧૯મી સદીની શરૂવાતથી વિજ્ઞાનીક વિચારો અને શોધો સાધારણ માનવી ન સમજી શકે તેવા થતાં ગયા હવે આજે અણુ શસ્ત્રોના શોધથી આપણને જણાય છે કે વિજ્ઞાન વિષે અજ્ઞાન સેવવાથી માનવ જાતિની દેવાતી બમમાં છે. અને આને લીધે અને ખીલ કેટલાક કારણોસર હું કાલોમા પ્રાઇઝના કાપને મારી પૂર્ણ મદદ આપવા રાજી છું. (યુનેસ્કો).

ૐ

મહાશિવરાત્રી મહોત્સવ

ધી સુરત આર્થ બંબન મંડળ આથી ભાવિક હીંદુ જનતાને નિવેદન કરે છે કે, ઉપરોક્ત સંસ્થાના આંત્રરા ફેલજ શુજરાતી સમાજમાં અને પ્રથમ વાર જ મહાશીવરાત્રી મહોત્સવ તા. ૧૬ ફેબ્રુઆરી ૧૯૫૮ના શુબદિને ઉજવવામાં આવશે.

સ્થળ સુરતાઠ મંદિર (ખાણુભાઇ ગોશળાવાની દુકાન પાછળ) ૧૦૭ વિઠ્ઠરાવીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

કાર્યક્રમ રાતના ૮ વાગ્યાથી તે વાર વાગ્યા સુધી. ૮ વાગે શિવરાત્રી મહિમા ઉપર પ્રવચન થશે. આ ૯ વાગ્યાથી તે ૧૦ સુધી શિવપૂજન કરવા માં આવશે. ૧૦થી તે ૧૧ સુધી શિવ બંબન. ૧૧થી તે ૧૨ સુધી શિવ પંચાતમ સમુદ મહામંત્ર જપ (૭૦ નવો શિવાય) ૧૨ વાગે આરતી બંબન અને શાંતીપાઠ. દરેક કાર્યક્રમ પરામ્પર વખત શર શરૂ કરવામાં આવશે. આથી દરેક બાઇ જોનેને વેળાસર પધારવા નક્ક અરજ છે. મંત્રો ધી સુરત આર્થ બંબન મંડળ. કેશવંલાઇ લીખાલાઇ.

પરચુરણ

—હીંદના દરીયાઇ કાર્ધાના ઉપરી એક યુરોપીયન હતાં તેમની યુદ્ધ યુર્થ થતાં આર. ડી. ખતરીને, તેમને ઠેકાણે નીમવામાં આવ્યા છે. —હરેન્દનાથ મટ્ટોપાધ્યાય જેઓ ઇ. આફ્રિકામાં છે તેઓના નાટકો જલસા ત્યાંના થીએટરોમાં જીવ સત્કારાઇ રહ્યા છે. તેઓ સેકસપીયર, આપ્પા-ત્મીક મિત્રો અને હીંદના લોકગીતોના જલસા કરે છે. નિમ્નો ગીત—“હું મારા બધા કુઃખો ઇજરને કમીશ” એ બહુ જ લોક પ્રિય થયું છે.

જોધ્યો છે

ફ્રીનીકસ સંસ્થામાં શ્રીમતી સુશીલાબેન ગાંધી સાથે રહી ને તેમને તેમના કામમાં મદદ કરે એવા એન કે લાઇ કે જેઓ શુજરાતી અને ઇંગ્લીશ નું જ્ઞાન ધરાવતા હોય એમને નિમ્ને શરનામે પત્ર વ્યવહાર કરવો. પગાર રૂબરમાં મળી નક્કી કરાશે.

નેનેજર :

INDIAN OPINION,
Private Bag,
Durban.

જોનેને વાંચવા માટે

ઇજનની શુજરાતી મહિલા મંડળે પોતાના "શૈશ્ય મહોત્સવ" પ્રસંગે સવાસો પાનાનો ફજહાર અને સચિત્ર અંક બહાર પાડયો હતો. જેમાં રસીક વાર્તાઓ અને વિવિધ લેખોનો સુદર સંગ્રહ છે. તે આ ઝોડીસમાંથી શી. ૨-૬માં જોવી શકાશે.

'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

ખીજાં પુસ્તકો

બુદાન યજ
એવાર્થની સાધના ૨ ૦
(કોશોરલાલ મચ્છવાળાનું જીવન ૭ ૬
મળવાનું ઠેકાણુ : આ ઝોડીસ

દક્ષિણ આફ્રિકાના મઘ નિવેષક સંસ્થાના માનદ્મંત્રીએ યુનીયનમાં પોષેલની સંખ્યા ત્રણ વર્ષ માટેની નીચે મુજબ જણાવી છે.

ગોરા આફ્રિકન	એશીયાટીક	કલકં	કુલો
૧૬૫૪	૧૩,૫૭૯	૪૭,૨૧૩	૨૪૨૧
૧૬૫૫	૧૧,૬૧૫	૪૪,૭૩૮	૨૨૮૧
૧૬૫૬	૧૨,૬૦૬	૪૦,૭૭૬	૨૦૩૯
			૩૯,૦૮૯
			૪૧,૪૫૧
			૧,૦૦,૦૮૫
			૪૪,૨૦૩
			૯૮,૯૨૬

માસ્ટર પ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

નત નતનાં નાયલન, રેયમી તેમજ સુતરાઇ કાપડ, સીએ બાળકો અને યુરોપી માટે ભ્રમ નતના ડુલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગનસ અને બમ્બાઓ માટે—બુટીઝ, બીપ્સ, બ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપાઇન-સ વિગેરે.

ફરેકે જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૩૪-૧૩૪૯ — બોક્સ ૧૫૪૯.

એક હાઈડ્રોજન બોમ્બ એટલે-

પૂ. આપુજના લગ્ન વિષયક વિચારો

(સંપાદક: શ્રી ઉમિયાશંકર જોષાકર)

એક હાઈડ્રોજન બોમ્બનો અર્થ હમ- ભમ બે અબજ રૂપિયા જેટલો થાય છે. રશીયા, અમેરીકા, ઈંગ્લંડ દેશો એ કરે છે કે એની બનાવટ તેમ જ એની પરીક્ષા ચાલુ રાખવાથી વિશ્વશાંતિ નબળાશે—સર્વવિનાશકારી મહાયુદ્ધને ટાળી શકાશે. જગતમાં શાંતિ વિનાશક સાધનોથી કંઈ રીતે જળવાશે એ તો ભગવાન જાણે, પરંતુ અશાંતિનાં પરીણામો તો આજે વખતાં જ જાય છે. મહારાષ્ટ્રની ક્રાંતિય હરીફાઈમાં તો યુદ્ધના બહુકારા માનતા જ રહે છે. આ ઉપરાંત દુનીયાની મોટા ભાગની વસ્તી ગરીબાઈ, અગ્રાન, લુખમરો, મહારોગો અને મેકારીથી નિરંતર પીડાતી રહે છે.

સંતા ચલાવવી છે—એ માટે સૂચનાં સાધનોના સ્વામી થઈને રહેવું છે. એ પાછળ કરોડો-અબજોનો ખર્ચ એમને પોસાય છે.

અને પેલા કરોડોની મેકારી, લુખ- મરો, અગ્રાન અને મહારોગો દુર કરવા માટે એમની પાસે નાણાં નથી. એક હાઈડ્રોજન બોમ્બ એટલે બે અબજ રૂપિયા. આ રકમનો માનવ- કલ્યાણ માટે સુદુપયોગ થાય તો—

આજે તો સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થા આવા કામ માટે માંડ વીસ લાખ ખર્ચે છે.

ત્રણ માંધાતા હાઈડ્રોજન બોમ્બ બંધ કરે તો પ્રત્યેક બોમ્બના બે અબજ ખર્ચે—તો તો સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થા લોકકલ્યાણ માટે આજે ખર્ચે છે તેના કરતાં ૫૦૦ ગણી રકમ—તો એક જ બોમ્બની રકમમાંથી મેળવીને ખર્ચો શકે છે!

અને નવાઈની વાત તો એ જ છે કે, વિશ્વશાંતિ અને વિશ્વકલ્યાણ માટે રચાયેલી એ જ સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંસ્થાના અગ્રેસર સભ્યો પેલા-હાઈડ્રોજન બોમ્બ નો માલિક ત્રણ મહારાષ્ટ્રો છે.

હાઈડ્રોજન બોમ્બ એટલે વિશ્વશાંતિ કદી નહીં.

એમાંથી તો કાણે શબ્દો નિરંતર વેરઝેર, હીંસા, દેવ, ત્રાસ અને સર્વનાશની ચિનમારી ટપકવા જ કરે છે.

અને સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થા તે માનવકલ્યાણ માટે—પ્રેમ, દયા, સેવાધર્મ અને કચ્છુના પ્રચાર માટે રચાય છે.

તો યશો શું? (લોકલેખનમાંથી).

દર વર્ષે પચાસ લાખ લોકો હૃદયરોગ થી મૃત્યુ પામે છે.

બેરીન અમેરીકામાં જ અડી કરોડ બાળકોને થીતળાની રસી મુકાવી શકાતી નથી.

વિશિષ્ટ પ્રકારના 'ચોક્ક' રોગથી પાંચ કરોડ હેરન માય છે.

બાબો દુનીયામાં છે તેના ૫૦ ટકા પશુ શાળોમાં જ બંધ રહ્યાં નથી.

દુનીયાનાં ઘણાં મોટા વિસ્તારમાં અહરગ્રાનથી હંમેશાં ટકા જેટલા વંચિત રહે છે.

હાઈડ્રોજન બોમ્બના વિષાતાઓએ અરહ સમજવું જોઈએ કે અગ્રાન, મેકારી લુખમરો કે મહારોગમાં સપ્તઘણેલા બધા જ માનવો—માનવ કુટુંબના બધા જ સભ્યો હોવાથી એમને જીવનની સામાન્ય સમવડો મેળવવાનો ખીલ જેટલો જ અધિકાર છે.

અને છતાં એ બધાને તે સમવડો નથી મળતી.

આવું કારણ શું? ધણુ ભગવાનનો ધર્મ પાળનારાં મહારાષ્ટ્રમાં ધણુનો પ્રેમધર્મ મુકાતો ખર્ચે છે. એમને માંધાતા થઈને બધા પર

—શેષ અબજોના બેચોને જેલ મુકત હાથમાં કરાયા છે તેઓ કાસમીર હાંદ્વું નથી અને નથી નહરવું એમ કહે છે અને કાસમીરના લોકોને મત લેવાવવા જોઈએ એવી ચળવળ પણ કરે છે.

સાથે બાંધવાની રીઝન અને વેણીઓ
મખમલ, સાદીન, ટાફેટા સીદ્દની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મ'ડપ અને જોડર શણગારવા જરૂરના બંધ મળી શકશે.
કળા માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ડની ટેપીઓ કાફાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આપશે.
અંબોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેના કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્રોચર્સ મળશે.
ટેકાણું : માખરો હેટ્સ (પ્રો.) લી.
લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડ્રન હેટ મેન્યુફેક્ચરર,
ફોન : ૨૨૦૩૮૫ પહેલો માળે,
બોક્સ ૧૦૮૫૭. માર્કેટ મેન્સન્સ.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

આપણા વિવાહની ટપમાં ફેરફારો થયેલા તો જોઈ હું, પણ તે ફેરફારો ઘણા તો વગર વિચાર્યે થયેલા જોવા માં આવે છે. આડંબર ઘટવાને બદલે વધ્યો છે, ખર્ચ ઘટવાને બદલે વધ્યો છે. વિવાહ એક ધાર્મિક ક્રિયા પણ છે. એ તો ભુલાઈ જવાયું છે. સારા કુટુંબો વિચાર પુર્વક ફેરફારો કરે તો જરૂર ખીલજો ત્રીલી લે એવી મારી માનવતા છે.

(પાનું ૧૮૮)

આપણી ઉપર એક આરોપ છે તેમાં કંઈક સત્ય છે. આપણે દેખાવ બહુ કરીએ છીએ, ખરા આનંદને બદલે આનંદનો દેખાવ કરીએ છીએ,

ખીલ યુગમાં કેટલીક વેળા નિરૂપયોગી અને હાનિકારક થઈ પડે છે. (પાનું ૧૯૬)

વિવાહને તદ્દન આડંબર રહિત અને ખની શકે તેટલા ઓછા ખર્ચથી કરવાનો અને તેની સાથે વરકન્યાને વિવાહનું રહસ્ય સમજાવ, વિવાહ તે વેળા ધાર્મિક ક્રિયા છે એ વસ્તુ વરકન્યા સમજી શકે, અને બંનેનો એકબીજા પ્રત્યે શો ધર્મ છે એ પણ સ્પષ્ટ રીતે સમજી શકે, એવી રીતે વિવાહ કરવો. (પાનું ૧૯૮)

હોંડુ ભતિમાં ને વિવાહ થાય છે તેમાં આજકાલ ભારે આડંબર રાખવા

પુછે છે ધરણી
(શાહુબવિકિરિત)
પુછે છે ધરણી ધીરે ક્ષિતિજને, 'શો' રચામ આ વાદળી?
પામી ક્ષોભ જરા ક્ષિતિજ નમણી બોલી ઉઠી, 'દે સખી!
કાષો સંચય વારિનો, હજી કરે, છે ના સમાયે છતાં,
એવાં સંઘર્ષોર માનસતણાં મોઢાં સદા સ્વામળાં!'.
દેવાનાં બીરને દર્ષ પરણિતે ને સાર્ય જીયું મણે,
એવું દિલ ઉદાર વાદળી કરી જ્યારે પરાયે દ્રવે;
ત્યારે એ શુચિરૂપ શ્વેતવદના સોઢે રિમતે વ્યોમમાં,
તત્કા તપ્ત બધાં ઢળ્યાં ચરણમાં. સંતૃપ્ત થૈ' ત્યામનાં!
ધીરૂલાઈ પુરોહિત.

ખરા શોકને બદલે શોકનો દેખાવ કરીએ છીએ. (પાનું ૧૮૮)

લાકોપયોગી મુશારાની બાબતમાં આપણે વેળા સારા વિચારો ધરાવીને સંતૃપ્ત નથી રહી શકતા પણ ને રિવાજ હાનિકારક લાગે તેનો આપણે તુરત નિકાલ કરવાની ટેવ પાડવી ધરે છે. (પાનું ૧૯૦)

દીકરીના સંબંધમાં તો ભારેમાં ભારે જોખમ એ ઉદાવવાનું રહ્યું કે દીકરી મોટી ઉમરની થતાં મુધી પણ પરણ્યા વિનાની રહી જાય. આમાં હું તો કંઈ મુશ્કેલી જોઈ શકું નહિ. ને કન્યાએ રિવેકા વેળવણી લીધી છે તેને સંબંધ પાળવામાં કશીયે મુશ્કેલી નથી હોતી એવું મેં અનુભવ્યું છે. (પાનું ૧૯૧)

માં આવે છે. માનતાન, વાળાંમાળાં, નાચતમાશા, જમણુવાર જેવાં અનેક પ્રસોબન હોય છે. વિવાહનો ધાર્મિક અંશ છુપત થાય છે. વિવાહને એટલા ખર્ચોળ કરી મૂકવામાં આવે છે કે તરીખને વિવાહ કરવા એ આપત્તિરૂપ થઈ પડે છે. ને વિવાહને વિકારમય બનાવવાને માટે માતાપિતા અનેક આડંબર અને આયોજન રચે છે તે વિવાહ વરકન્યાને સંયમમય જીવન ગાળવાને ગ્રેર એ અસંભવિત છે. (પાનું ૨૦૧)

'ત્યાગ સુર્તી અને બીજા લેખો' પુસ્તકમાંથી:

કીશોરલાલ મશરૂવાળા ફૂત
સંસાર ધર્મ ૬ ૦
દીપ નિર્વાણ (૨૧૧) ૭ ૦
છેલ્લો અભીનય ૯ ૬
મળવાનું ટેકાણું : આ ઓરીસ
Indian Opinion,
Private Bag,
Durban, — Natal.

આમાં જોડેર ખબર
આપી આ પત્રને
સુધર કરો

યુનીયન અને યુનીયન બહાર

તમારા માલની જોડેરાત કરો

એક માસ માટે	પા. ૩ ૦ ૦
ત્રણ " "	પા. ૯ ૦ ૦
છ " "	પા. ૧૫ ૦ ૦
એક વરસ માટે	પા. ૨૬ ૦ ૦
એક વખત "	પા. ૬ ૦ ૦

Manager :

"INDIAN OPINION"

P. Bag, Durban, Natal.

ભાડે આપવાની છે

એક માસ માટે	પા. ૨ ૧૦ ૦
ત્રણ માસ "	પા. ૬ ૦ ૦ ૦
છ માસ "	પા. ૯ ૧૪ ૬
એક વરસ "	પા. ૧૬ ૦ ૦ ૦
એક વખત "	પા. ૪ ૦ ૦

"INDIAN OPINION"
Private Bag, Durban,
Natal.

ભાડે આપવાનું છે

એક વખત માટે	શી. ૧૦-૦
એક માસ માટે	પા. ૧-૧૦-૦
ત્રણ માસ માટે	પા. ૩-૧-૦
છ માસ માટે	પા. ૩-૧૮-૦
એક વરસ માટે	પા. ૫-૪-૦

જોડેર ખબર આપી
આ પત્રને
મદદ રૂપ બનો.

ભાડે આપવાની છે

એક વખત માટે	પા. ૧ ૧૦ ૦
એક માસ માટે	પા. ૩ ૦ ૦
ત્રણ માસ માટે	પા. ૬ ૦ ૦
છ માસ માટે	પા. ૭ ૧૬ ૦
એક વરસ માટે	પા. ૧૦ ૮ ૦

Manager: Indian Opinion, P. Bag, Dbn., Natal.

શ્રી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે

આગ અકસ્માત તથા હરીયાઈ માલને

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાન
કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — જોહાન્સ નંબર ૪૭૬ — ડરબન.

ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.

સ મા ચાર સંગ્રહ

રેડેશીયાના ખબર

—જાર રેડેશીયાના મોન્ડેઆમ પાસે ત્રણ અઠવાડિયે બારે વંદોળ આવવા થી એક આફ્રિકન શાળાના મકાનનું ઢાપઈ ઉડી ગયું હતું અને બંને બીંત ઘુટી પડવાથી એક બાળક મરી ગયું અને ૩૦ ને ૫૦ માઇલ દુર આવેલી મામ્બાશુકાની હોસ્પિટલમાં લઈ જવા પડ્યાં હતા.

યુનીયનનું અવનવું

—“ન્યુ એઇલ” હાવાના માણ તંત્રી ની પત્ની મીસીસ ફોરબેનને જે ફ્રમ માં તેઓ કામ કરતા હતાં તેમાંથી રળ અપાઇ છે, એમ જાણવાને કે, “અમે અમારા રટાકમાં એવી વ્યક્તી ને નથી રાખવા ઇચ્છતા કે જે આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસ અને આર્થિક બહિષ્કારની ચળવળને સાથ આપતી હોય.”

—૨૫ એપ્રિલના પરીપદ કેપમાં તા. ૨૧ અને ૨૨મી ફેબ્રુઆરીએ ભરાવવાની છે. આ પરીપદમાં રેસીડેશન, બ્લેક શેપ, સીવીલ રાઇટ્સ લીગ, અને ૨૫ એપ્રિલના કમીટીઓ બાજ લેવાની છે.

—દક્ષિણ આફ્રિકા ખાતેના ખીટનના ટ્રેક કમીશનર મી. આનોલ્ડ ઢેકલે નેદાનીસમર્ગની શેટરી કમ્પમાં ૪ ફેબ્રુઆરીએ બાપણ કરતાં કહ્યું હતું કે યુનાઇટેડ કોંગ્રસ સાથે આફ્રિકાનું મોટું ગ્રાહક તરીકે હજી ચાલુ રહેલું છે. યુનીયનમાંથી વિદેશ જતા માલ પેકા તે આચરે ચાળીસ ટકા ખરીદે છે.

—કેળવણી પાછળ સરખા પ્રમાણમાં વધુ નાણાં ખરચવા માટે સરકારને પ્રભ તરફથી એક અરજ કરવા માટે પાંચમી ફેબ્રુઆરીએ નેદાનીસમર્ગના મેયર મી, ટી. ઝીન મોરીસના પ્રમુખ પદે ટાઉન હોલમાં મળેલી મીટીંગમાં યુનીયનના માણ મી. જી. જી. એ. ફ્રાન્ક ડીસાન્ટ કેન્સીવસે કેળવણીની કંઈક રીધિતિ વિષે ખોલતાં કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં અંગ્રેજી બાવાનું સ્થાન ઘટતું જાય છે.

—ત્રણ વર્ષના સપ્ટેમ્બરના ૨૫મી તારીખે નેદાનીસમર્ગના મોટું રહીટ થી ફોર્સમ્પ્સ સુધીના એક માઇલના રસ્તાપર એક ખાલી ટ્રામ વનર ડ્રાવવરે ચાલી જતાં ખનીસ જાણને ઇન થયેલી અને ટેલેક્રાફ મોટરને અટકાયેલી તે માટે નેદાનીસમર્ગની યુનીસીપાલીટી પાસે રજૂ થયેલી નુકસાની માટેની મામલુતો આંકડો પા. ૪૧૦૦૦ નો થયો છે. જે પેકા બે જાણે ચારીરિક

ઇળ માટે દશ દશ હજાર અને એક જાણે નવ હજાર પાઉંડ માગ્યા છે. મોટર વાહનો માટે ત્રણ હજાર પાઉંડ મંગાવ્યા છે. નાનામાં નાની રકમ પાંચ પાઉંડની એક બાળા માડી માટે ની છે.

—નાટાલના એકમીનીસ્ટ્રેટર મી. ડી. જી. શોપ્ટન થોડા વખત પછી નિવૃત્ત યનાર છે તેમની સાથે આફ્રિકાની રટા-કાં એન્કની બોર્ડના ડીરેક્ટર તરીકે નીમણ્યક થઈ છે.

—યુનીયનની પાલોમેન્ટમાં ૩૭ ફેબ્રુઆરીએ કેળવણી પ્રધાન મી. જી. ડી. ડી. શોપ્ટન થોડા વખત પછી નિવૃત્ત યનાર છે તેમની સાથે આફ્રિકાની રટા-કાં એન્કની બોર્ડના ડીરેક્ટર તરીકે નીમણ્યક થઈ છે.

—નામ પ્રધાન મી. સી. આર. સ્વાર્ટ્સેનેટમાં નેટીવ પ્રતિનિધિ સેનેટર એલ. આઇ. રૂબીનના પ્રસ્નોને ફેબ્રુઆરીએ જવાબ આપતાં જણાવ્યું છે કે અમે વર્ષે પોલીસ ખાતાએ ૨૩ પ્રસંગો માં માણસોનાં ટોળાને વીખેયાં હતાં જેમાં ૧૯ પ્રસંગોમાં બેટન તથા ડીપર ગેસ વાપર્યાં હતાં અને ચાર પ્રસંગો એ પોલીસ જીપર કુમલો થવાથી જાળી બાર કરવા પડ્યા હતા. એમાં ખીન-ગોરાના પાંચ મરણ ૧૫ બારે ઇળ અને ૭૧ નાની ઇળ નુપામ્યાં હતાં ઠાઇપણ પોલીસને ઇળ નહોતી થઈ.

—આ વર્ષે જુનની ૨૧મીને દિવસ નાનામાં નાનો અને ૨૨મી ડીસેમ્બર નો દિવસ મોટામાં મોટો આચરો.

—ફોર્ટ હેર ટ્રેનીંગ કોલેજની એક શિક્ષિકા મીસ ટાન્ડીવે માકીવાનીને નાયજેરીયાની લાગોસ પાસે આવેલી ઝોલુ ઇવા કોલેજમાં પ્રતિહાસના લેકચર તરીકે જવા માટેનો પાસપોર્ટ વિદેશ ખાતા તરફથી મળવાથી કુક માં રવાના થશે.

—કેપટાઉનના ચંદ્ર નિરીક્ષક વિજ્ઞાની-એએ અમેરીકાએ ડાહોલા એક્સ પલોરર ચંદ્ર ટમી ફેબ્રુઆરીએ ૮૦૦ માઇલ ઉંચે ફરતો જોયો હતો જે દક્ષિણ આફ્રિકામાં અને કદાચ વિશ્વમાં પહેલ વહેલો જોવાયો છે.

—નેદાનીસમર્ગ અને પ્રીટોરિયાની મપમાં આવેલ આર્કીફેન્ટ ફન્ડીનમાં ગોઠવવા માટે ૮૩૨૦ રતલના વજન નો એક ૩૫૭૦૦ પાઉંડની કોમ્પો નો ખાસ ડેવોર એક નિષ્ણાત વિજ્ઞાની સહિત અમેરીકાએ એરોવેનમાં

મોકલી આપે છે જેનાથી અમેરીકા નો ઉપગ્રહ ‘એક્સપલોરર’નું નિરીક્ષણ થશે.

વિદેશની વિવિધતા

—ઇજીપ્તના કેળવણી પ્રધાન મી. કમાલ અલ ડીન ફુસેને મીસરની સઘળી શાળાઓમાંના નકશામાંથી ‘ઇજરાયેલ’ નામ જૂસી નાંખીને તેને બદલે ‘આરબ પલેસ્ટાઇન’ નામ લખવાનો ફુકમ કયો છે.

—ચીનની પ્રજાના સંમતન અને સરળતા માટે બાવાની પુનરચના કરવા નિશ્ચિત યથેલું છે લેડીન બાવા ના ૨૬ અફરોની નવી કાવા નેશનલ પીપલ્સ કોંગ્રેસની ઉબટની સંમતિ માટે ૩ ફેબ્રુઆરીએ રજૂ થઈ છે.

—યેમનના ઇમામ અહમદે કલંલ નાસરને ટેલીગ્રામ કરી યુનાઇટેડ આરબ રીપબ્લીકના સભ્ય થવા યેમનની ઇચ્છા પ્રદર્શિત કરી છે અને કાઉન પ્રીન્સ અલ બાદર એ માટે જરૂરી વાતચીત કરવા ૩૭ ફેબ્રુઆરીએ ફેરા ગયા હતા.

—હોલીવુડના મુખ્ય નટો પેટ્રીનાને ઇનકમ ટેક્સની યથેલી ઉધરાણીમાં મી. યાકો વેપલીન પાસે સૌથી મોટી રકમ પાંચ લાખ પૌંડની ૩૭ ફેબ્રુઆરીએ માનણી થઈ છે.

—કરાંચીનું ‘રટાર’ હાપુ ફેબ્રુઆરી એ લખે છે કે નામદાર આગાખાનનો પિતા પ્રીન્સ અલી ખાનની યુનાઇટેડ નેશનમાં પાકીરતાનના કાયમી પ્રતિનિધિ તરીકે નીમણ્યક થઈ છે.

—ટોરોન્ટોમાં આવતા સપ્ટેમ્બરમાં મળનારી પેન્ટેકોસ્ટલ યથેની પાંચમી ડેન્કરન્સમાં ૩૦ ઉપર દેશોના પ્રતિનિધિઓ હાજરી આપશે જેમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના જણીતા ઇવેન્સલીટ રેવ-વન્યુ નીકલસ એન્યુ મુખ્ય વક્તા રહેશે.

—જાતમાં સૌથી વધુ વપોદ શીલોંગ થી ૩૦ માઇલ દુર આવેલાં માવ-સ્પનરમ જામમાં બે વર્ષથી થાય છે ૧૯૫૬માં ૫૮૮ ઈંચ અને ૧૯૫૭માં ૫૬૧ ઈંચ અને ૧૯૫૭માં ૪૭ ઠોકડા વપોદ પડ્યાં હતા. એ પહેલાં તેની પાસેનું ગામ ચેરાપુંજ મેખરે રહેલું હતું.

—યુનાઇટેડ રેડે ‘એક્સપલોરર’ નામ નો ઉપગ્રહ ૨૭ ફેબ્રુઆરીએ સઘળતા થી ફરતો કર્યો તે માટે જાતના નેતા એ અને વિજ્ઞાનીઓએ તેને અભિનંદન આપ્યાં છે જેમાં સોવીયેટ જીપ મહના નિષ્ણાત પ્રોફેસર એ. એ. બલાગોનશવોવે પણ ઇનવાદ આપ્યા છે પણ તે સાથે એ ચંદ્ર સોવીયેટ પ્રદેશની ઉપર યથને નહિ ઉડશે તે માટે ડીજાગીરી બતાવી છે.

—અમેરીકાની વૈસાદાર સ્ત્રીઓ પૈકી ની એક ૨૪ વર્ષની વયની મીસીસ અચાશી પેનીમન જણીને તેના દાદાની

નવ કરોડ પૌંડની મીલકતનો અડધો વારસો મળેલો છે તેમજ તે એક બાળકની માતા છે તેણે તેના ૨૭ વર્ષની ઉમર ના ઘણી કામ કરવા નથી મામતોને ખોર સુધી ખાટલામાં પડી રહે છે એ કારણથી લોસ એન્જલ્સની શેટમાં ૪ ફેબ્રુઆરીએ ફારમતી મેળવી છે.

—લંડનના કમીશનર આઈ ઇન બેન્ડ રેવન્યુને ૧લી ફેબ્રુઆરીએ પોસ્તાળીસ લાખ પાઉંડની એક એક મળ્યાં છે જે ૧૯૫૨માં યુજરી અથેલા યુજક આઈ વેરટમીનીસ્ટરની ડેચ યુટીની રકમ છે. મરજુવેરાની રકમે પૈકી એ સૌથી મોટામાં મોટી હોવાનું મનાય છે.

—રશીયામાં સૌથી પહેલા પોરેલ્ન રેપ ૧૯૫૮માં ચર થઈ હતી. આથી ૧૦૦ વર્ષની ઉજવણી કરવા એક પોરેલ્ન રેપનું પ્રદર્શન ભરવાનું નકકી મયું છે. આ પ્રદર્શનમાં ૧૦ કોમરટ ૧૯૨૧માં સોવીયેટ રશીયાની પહેલી રેપ પણ છે.

બારતના સમાચાર

—જણાવાય છે કે શ્રી વિનોબાજી પોતાના અવિરત કામમાં પંજુ જર્મન જાવાનો અભ્યાસ આ ઉમરે કરી રહ્યા છે.

—મહાધિ કવે કે જ્યોએ પોતાનું સમરત જીવન પૂનાની સ્ત્રી સંરયા કવે યુનીવર્સીટીને અપણું કરી સમાજ માં સ્ત્રીઓને ઉચ્ચ રથાને લાવવા પ્રયત્ન કયો તેમની ૧૦૦મી વર્ષમાં એપ્રિલમાં ઉજવાશે. આ પ્રસંગે ખીજ અનેક ઉજવણીઓ સાથે પોરટ ખાતાએ આજ સુધી તેના ઇતિહાસ માં કોઈ પણ જીવંત વ્યક્તિને ફોટો પોરટ ટીકટ પર નથી હાથે તે હાવવાનું નકકી કયું છે.

—કાનપુરમાં એક જીવાન કારકુને એક નવા ટાઇપ રાઇટરની શોધ કરી છે. જે શોધથી હોંદી અને ઈંગ્લીશ બન્ને એક્જ ટાઇપ રાઇટર પર કરી શકાય છે. વજન, બાવ અને આકાર માં ચાહુ એક લીપીના ટાઇપ રામટર જેટલું જ તે હશે.

—૧૯૬૧ મે માં ગુરૂદેવ ટાંગોરના જન્મને ૧૦૦ વર્ષ પુરા થશે. આ અવસરે સમરત દેશમાં તેમની જન્મતી ઉજવણ અને ફંડ એનુ કરવામાં આવે, અને તે ફંડમાંથી ‘રવિન્દ્રસદન’ શાંતીનીકેતનમાં બંધાય. એવી વડા પ્રધાન નહેરૂએ અપીલ જનતાને કરી છે. આ મકાનમાં પુરતકાસય, ચિત્રા લય અને સંગ્રહાલય રાખવામાં આવશે.

—રમત અમતના સાધનો-રોટાંસ યુડ-હોંદીની યનાવટના પરદેશ મોકલવા માટે બખરો વધારવા માટે એક પરીપદ ન્યુ દિલ્હીમાં ભરવામાં આવી હતી.

લોભ અને કરણા

(સુકુલભાષ 'લોકજીવન'માંથી)

(તા. ૨૪-૧-૫૮ના અંકથી માલુ)

૧૩

દેવકન્યાસમી ઈવા

હિલિએ ટામની ચાલચલમત સારી નોંધને તેને સાંકળે બાંધવાતું ઘોડી ઠીકું અને તેને સ્ટીમર પર કરવાની છુટ આપી. એટલે ટામ ધણી વાર સ્ટીમરના ઉપરના બાગમાં એક બાથુ એ બેસીને બાઇબલ વાંચવા બેસેતા. એક વાર તે બાઇબલ વાંચતા હતા ત્યારે તેને પોતાનું ઘર માદ આવ્યું. ઘેર તેનાં સ્ત્રી-બાળકો શું કરતાં હશે? તેમનાં સ્ત્રીની મીતા કરતાં હશે કે કેમ? શેકશેકાણી વગેરે પથુ માદ આવ્યાં. આથી ટામનું દિલ ભરાઇ આવ્યું અને તેની આંખમાંથી આંસુ ટપકવા લાગ્યાં. તે વખતે તેણે બાઇબલમાં વાંચ્યું:

“તું તારા દિલને દુ:ખી ન કર. પરમ પિતા પ્રભુને ત્યાં ધણી જગ્યા છે. હું તારે માટે ત્યાં જગ્યા કરવા જાઉં છું.”

ધર્મપુસ્તકમાંનાં આ વાક્યો વાંચીને ટામને આશ્વાસન મળ્યું. તેણે તરત જ આંખો ધુણી નાખી અને તે મનમાં બોલ્યો: ‘પ્રભુ અમારો રક્ષકદાર છે. તે અમારી જરૂર સંભાળ લેશે.’

હવે એવું બન્યું કે, એ સ્ટીમરમાં સેન્ટ કલેર નામનો એક શ્રીમંત શુદ્ધરથ પોતાની હાલક વર્ષની બાળકી ઇવા-નેલીન સાથે મુસાફરી કરતો હતો. ઇવા-નેલીન ધણી સુંદર અને પ્રેમાળ બાળકી હતી. તેનામાં નાનપણથી જ દયાબાવ હતો. બહેન કે તે દેવકન્યા ન હોય? એવી તે લાગતી હતી. સ્ટીમર પર પથુ ખલાસીઓ વગેરે સાથે તેને દોરતી યજ્ઞ ગઇ હતી. તે હેલિના શુદ્ધામોને સાંકળે બાંધેલા નોંધને યુગ દુ:ખી થતી. ધણી વાર તે સાંકળોની પાસે જઈને એને ખખડાવી નેતી. તેને મનમાં ધણી વાર યત્ન કે, આ બાપડાએને શા માટે સાંકળે બાંધવામાં આવ્યા હશે?

તે એક વાર રમતી રમતી ટામ ન્યાં બાઇબલ વાંચવા બેઠો હતો એ બાથુ નહ' પરોંચી. ટામને પથુ બાળકો ઉપર યુગ જ પ્રેમ હતો. તેણે સ્વર્ગમાંથી ઉતરી આવેલી બાળકીને વી રખાતી ઇવા-નેલીનને જોઇ, એટલે તેણે પોતાના ગજવામાંથી કાપડના કટકા કાઢીને એક ઢોંઘલી બનાવીને એને આપી. ઇવા-નેલીન પરેલાં જરા સંકેત પામી. પરંતુ ટામનો પ્રેમાળ ચહેરો નોંધને તે એની પાસે આવી અને ઢોંઘલી લઇને રમવા

લાગી. ટામે બાળકીને પૂછ્યું: “તમારું નામ શું?”

“ઇવા-નેલીન. પથુ બધાં મને ઇવા કહે છે. હવે તમારું નામ કહોને.”

“મારું નામ ટામ છે. પથુ મને બધાં ઊંઝરિયા ટામકાકા કહીને બોલાવતાં હતાં.”

ઇવા—“ભાઈ-તો હું પથુ તમને ટામકાકા જ કહીશ. ટામકાકા, તમે ક્યાં જાઓ છો?”

ટામ—“મને ખબર નથી!”

ઇવા નવાઇ પામીને બોલી: “વાહ! ટામકાકા, તમે તો ખરા છો! તમે ક્યાં જાઓ છો એની તમને જ ખબર નથી!”

ટામ—“હું તો શુદ્ધામ માથુસ છું! મારા શેક મને ન્યાં વેચશે ત્યાં હું જઈશ. એટલે મને ક્યાંથી ખબર હોય કે હું ક્યાં જઈશ?”

ઇવા—“તો હું મારા બાપુજીને કહીશ. એ તમને જરૂર ખરીદી લેશે. પછી મને તમારી સાથે રમવાની મજા પડશે. ટામકાકા, તમે મને રાજ નવી નવી ઢોંઘલી બનાવી આપશોને? ઠીક ત્યારે, હું હવે જાઉં. હું મારા બાપુજીને તમને વેચાતા લેવાની વાત કરીશ હો કે?”

એમ કહીને હસતી હસતી ઇવા ચાલી ગઇ.

શેઠી વાર પછી એક જાંદર આવ્યું. સ્ટીમર બંદરથી ધણે દુર લંબર નાખી ને ઉભી રહી. ઇવા એના પિતાની સાથે ડેક પર ઉભી ઉભી બંદર પર ચડતા ઉતરતા મુસાફરોને જોતી હતી. એવામાં તે એકાએક સમગ્ર શુદ્ધામી બેસવાથી પાણીમાં ગળી ગઈ!

સેન્ટ કલેર એકદમ ગભરાઇ ગયા અને પુત્રીને ખચાવવા પાણીમાં અંપ-લાવવા તકવાર થયા. પથુ તેમને એક માથુસે પકડી રાખ્યા. એ દરમીયાન ટામે પાણીમાં દુર ધસડાઇ ગઇ હતી. પરંતુ ટામને તરત સાઈ આવડતું હોવાથી તેણે તરત જ ઇવાને પકડી પાડી અને એને લઇને સ્ટીમર પાસે આવી પરોંચ્યો. સેન્ટ કલેરે ઇવાને ઉપર ઉપાડી લીધી. ઇવા બેભાન થઇ ગઇ હતી. શેઠી વાર પછી તે જાનમાં આવી.

શેઠા દિવસ ઇવાની તખીમત નરમ રહી. તે અવારનવાર તેના પિતાની આશ્રણ ટામને ખરીદવાની વાત કહ્યા કરતી, એવે તેના પિતાએ હેલિ પાસેથી ટામને ખરીદી લીધી.

સેન્ટ કલેર ટામને કહ્યું: “આજથી હું તારો શેક થયો છું. તને મારે લાં ગમશે કે?”

ટામે નીચું જોઇ અમવાનને પ્રાર્થના કરતો હોય એમ કહ્યું: “સાહેબ, હું પ્રભુને પ્રાર્થના કરું છું કે આપનું સહા બહું માથો; આપને સુખી રાખો.”

સેન્ટ કલેર—“તને માડી હાંકતાં આવડે છે કે?”

ટામ—“હા, હા; સાહેબ.”

સેન્ટ કલેર—“ઠીક ત્યારે, હું તને માડી હાંકવાનું કામ સોંપીશ. પથુ અથા, તું દારૂ પીને માડી હાંકશે તો શેષ વાર માડીને ક્યાંક બટકાવી મારશે.”

ટામ—“સાહેબ, હું દારૂ કદી પીતો જ નથી. એ, તો ધુરી ચીજ છે.”

સેન્ટ કલેર—“મને એ વાતની ખાતરી હતી જ. પથુ મેં તો અમરતું જ પુછ્યું હતું. તારી વાતચીત પરથી તો મને લાગે છે કે તું બધું કામકાજ મારી રીતે કરશે.”

ટામ—“સાહેબ, હું દરેક કામ સારી રીતે કરવા મારાથી બને એટલા બધા જ પ્રયત્ન કરીશ. એ બાળતમાં આપ નિશ્ચીત રહેજો.”

એવામાં ઇવા મધુર અવાજે બોલી ઉઠી: “ટામકાકા, તમે જરા પથુ

ગભરાશો નહીં. મારા બાપુજી યુગ જ માપણ છે. એ તમને કદી ત્રાસ આપશે નહીં.”

(આધુ)

રસોઇઆની જરૂરીઆત

શ્રી. ટ્રાંસવાલ પ્રભુપતિ એસોસીએશન દ્વારા સંચાલિત ૭૦ મીન્ટ રોડ, રોડસ-બર્મ, બેંદાનીસબર્ગમાં આવેલ વિદ્યાર્થીઓના આશ્રમ માટે જરૂરીઆત રસોઇ કરી શકે એવા રસોઇઆની જરૂરીઆત છે. ઉમેદવારોએ અનુભવ અને પમારની વિગત સાથે નીચે બખાવેલ સરનામે અરજી કરવી અમર મંત્રીને રૂપરૂ આવી મળવું.

સરનામું: મંત્રી વિજયદેવ રતનજી મીસ્ત્રી. 4a Kort Street, Johannesburg.

ફોન: ૩૩-૧૮૮૮

શુકરીપીંચ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન-સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલેક્ટર-અ અને ઇનસ્પેક્ટર-સ માટે મળો:

આર. વીકુલ

૧૨ બાકેલી આર્ટ્સ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, બેંદાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૨૬૫૪.

બી-આઇ

મુ'બઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કરંબ ૧લી માર્ચ ૧૯૫૮ના આરંભે કરાંચી થઇ મુ'બઇ જવા પમી માર્ચ ૧૯૫૮ના ઉપરંશે.

મુ'બઇ અથવા કરાંચીનું ભાડું:

ફર્સ્ટ ક્લાસ	એક	જોરાક	વગર	પા. ૯૨-૦-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	"	"	"	પા. ૯૦-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ	"	"	"	પા. ૭૧-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, — ડરબન.

ટેલીફોન: ૨૦૪૨૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

હિંદના સમાચારો

ડો. હો કલકત્તામાં

જ્યારે, જ્યાંએ ડો. હો નેએ નોર્થ વીટાનેમના પ્રમુખ છે તેઓ દિલ્હી જતાં આને કલકત્તા આપ્યા હતા. ડો. હો એ વિમાની મથકે તેમને સત્કારવા મળેલી મેડેનીને જણાવ્યું હતું કે હિંદની તેમની મુલાકાતનું કારણ એ છે કે, "આફ્રિકન અને એશિયન દેશો વચ્ચે સંગઠ્ય વધારણું નથી દુનીયાની ચાંતીનું કાર્ય કરવા આપણે શક્તી શાળી બનીએ."

દાવરી પર પ્રતિબંધ

કેરાળ સરકારે દાવરીના રીવાજ પર પ્રતિબંધ જાહેર કર્યો છે જે લગ્ન બેટ રૂપે જાપરજસ્તીથી લેવામાં આવે છે.

આ માટે એક કાયદાનો ખરડો સરકાર સામે મુકવામાં આવ્યો છે. ૨૨મી ફેબ્રુઆરીએ ધારાસભા ચર્ચા કરતાં તેના પર વિચારણા કરવામાં આવશે આ ખીલ કેરાળના બધા નાગરીકોને એક સરખા લાણ પડશે લગ્નની બેટા ૨૦,૦૦ રૂપીયા કરતાં વધુ હશે તો તેને સખ કરવામાં આવશે. દાવરી લેનાર અને આપનાર બંનેને યુ-હેમર મળ્યાશે.

અંકુશ માટે બકરીની હાકલ

કાશ્મીરના વડા પ્રધાન બકરીએ દિલ્હીમાં જણાવ્યું હતું કે નેએ કાશ્મીરના બારામાં ખોટી ચળવળો કરી લોકોના મનમાં ખોટું દસાવે છે તેમને હું ચેતવવા ઈચ્છું છું

દિલ્હીમાં તેમના માનમાં બરાબલો એક સમારંભમાં કાશ્મીર પ્રધાને ઉપરોક્ત જાહેરાત કરી હતી. જમ્મુ અને કાશ્મીરમાં તેમને કરેલી સેવાઓ ની સમારંભમાં કદર કરવામાં આવી હતી.

વડા પ્રધાને એક અીને ઉલ્લેખ કર્યો હતો. તેઓએ જણાવ્યું કે તે અીને બધાજ જાણે છે કે, તે કેટલાક ફરફરીયા બદાર પાડે છે અને હિંદમાં તેમજ પરદેશમાં મોકલે છે નેથી હિંદ માં અશાંતી ફેલાવે છે. કાશ્મીરના સખાલ કરતા પછુ આ સવાલ વધુ મંબીર છે કે નેનો આપતો ઇલાજ લેવો જોઈએ.

પ્રભ સોસ્વલીટર પક્ષના નેતા મીર મુસ્તાક અહમદ નેએ ચેરમેન હતાં તેઓએ જણાવ્યું કે આ બાબત પંડીત નહેરુને જણાવવી જોઈએ.

કાશ્મીરના પ્રધાને જણાવ્યું કે આ વાત તમારી અને સરકારની છે તમે તેને નહી રોકો તો અમારે કશી ફરીયાદ નથી અમે અમારા પગપર મજબુત રીતે ઉભા છીએ. પછુ હું તમને જણાવું કે આણું પગલુ કોઈએ કાશ્મીરમાં લીધુ હોત તો મેં સખત હાથે એવા લોકોને દાખી દીધા હોત.

વધુમાં તેઓએ જણાવ્યું કે, કાશ્મીર હિંદ સાથે જોડાયું છે એમાં કોઈ ફેરફાર નહીં કરી શકે. કાશ્મીરનો સવાલ હવે રાજદ્વારી સવાલ નથી રહ્યો. ફક્ત એકજ સવાલ હવે છે કે આ સંસ્થાન પોતાની ઉત્તિ કેવી રીતે કરે. ઘણા એમ માને છે કે

દિલ્હીમાં મળેલા સર્વધર્મ સંમેલનનું ઉદ્ઘાટન કરતાં પંડીત નહેરુએ પોતાના વિચારો વ્યક્ત કરતાં જણાવ્યું કે: "ધર્મ સંબંધમાં હું તમને કાંઈ જ કહીશ નહિ. ધર્મ સંબંધમાં કાંઈ પછુ કહેવું એ મારી શક્તિની બહારની વાત છે. આમ છતાં મેં એટલું નિયું છે કે શું ધર્મની બાબત માં, શું રાજકારણમાં કે શું ખીલ કોઈપણ બાબતમાં પ્રચાર કરવાથી કે ખીલએને કેવળ ઉપદેશ આપવાથી જાગ્રી અસર થતી નથી. અસર કેવળ માણસમાં ફૂલોથી છે માણસના આચરણથી જ થાય છે. ખીલએ પાસે થી પાક શીખવાનું કોઈને જમે નહિ. ગમતું નથી... કેટલાક માણસો મોટા મોટા ગમનનું ખી આદર્શોની વાતો અત્યંત સહેલાઈથી કરે છે. પરંતુ વ્યવહારમાં આ માણસો શું કરે છે, કેવી રીતે વર્તે છે તે જોવું પછુ જરૂરી છે. આપણા દેશમાં આપણે પ્રાચીન આદર્શોનું પછુ પુરેપુરું પાલન કરતા નથી. આપણે બધા "વચ્ચુધેવ કુટુંબકમ્"ની વાતો કરીએ છીએ, પરંતુ આપણે એવા કુટુંબમાં માનતા નથી. આપણે અંદરોઅંદર ઝલડીએ છીએ, ક્યારેક બાબાને માટે: આ એક વિચિત્ર વસ્તુ છે, મને લાગે છે કે આપણાં મગજને એ ભાગમાં વહે-ચાલ્યાં છે. આપણા મગજનો એક ભાગ પ્રચારને માટે લોકોએ શું કરવું અને ન કરવું જોઈએ તે લોકોને કહેવ,

કાશ્મીરના મુસ્લીમોને હિંદ સાથેનું જોડાયું પસંદ નથી પણ એ ખોટી વાત છે.

હિંદમાં નાણા રોકાણ

અમેરીકામાંના હિંદના એલબી શી. ઇ. એલ. મહેતાએ મેન ક્રાંસીસકોમાં જણાવ્યું કે, હિંદમાં અમેરીકાના નાણા નું રોકાણ છેલા સાત વરસ દરમ્યાન ૨૫૦૦૦૦૦૦ ડોલર થી વધીને ૧૧૦૦૦૦૦૦૦ સુધી ગયું છે.

ધીટનનું નાણા રોકાણ ૬૦૦૦૦૦૦-

૦૦ ડોલર કરતા વધારે છે પણ તેમની વધ અમેરીકા જેટલી નથી. શ્રી મહેતાએ કહ્યું કે, હિંદની સરકાર અને અના કારખાનાના માલીકોએ જણાવ્યું છે કે, નાણા રોકનારાઓની એક સમીતી નીમવામાં આવે કે જેઓને હમેશા દેશ પરદેશની માહિતીઓ મળ્યા કરે. હિંદ અને યુ. એસ. એ. સાથે લેવડ દેવડ કરવા વિચારણા ચાલે છે. હિંદ ઈન્ડો છે કે યુ. એસ. એ. એને "મેંગેનીઝ" ધાતુ આપે અને હિંદ એને ધર્લ આપે. આ વાર્તાધાટા હિંદ તેની સાથે કરવા ધારે છે.

સામાજિક ખબરો

સાબાર સ્ત્રીકાર

શ્રી. ગોવિંદ પરશુ દાઇ, કેપટાઉન પા. ૨-૨-૦૦.
શ્રી. રામા મીલા, બર્ગસડોર્પ શી. ૧૦-૬.
એન. એમ. નાયક, રૂડીપોર્ટ પા. ૧-૧-૦૦.

સ્વદેશ જતા

સ્વદેશ જતા ટ્રીવાટના બીખાબાઇ પરશુભાઇના ભાઇ બેચરભાઇ તેમના પત્ની અને બાળકો સાથે શીનીકસની મુલાકાતે આવ્યા હતાં. સંસ્થાને તેઓએ પાંચ ગીની બેટ આપી હતી. જે આભાર સાથે સ્ત્રીકારીએ ખીએ.

લગ્ન

કરખનના જણીતા નામરીક સ્વ. પુરુષોત્તમદાસ દેશાખના સૌથી નાના પુત્ર શ્રી પ્રવીણચંદ્રના લગ્ન વેરુલમના સ્વ. નાથાલાલ રાખલજી રૂગનામની પુત્રી શ્રીમતી કાકીલા સાથે તા. ૮-૨-૫૮ના રૂખનના વેલોક ડોલમાં ખોટી માનવ મેદની વચ્ચે થયા છે.

વ્યવહારમાં ભમરડા !

માટે છે; બ્યારે ખીને બાગ માણસ ના પોતાના ધરમાં પોતાના વ્યવહારનું નિયંત્રણ કરવા માટે છે. પરંતુ આ જાતની મનોદસા, એક મગજના જે ભાગની મનોદસા સારી ન કહેવાય. બાપણેથી દુનીયા પર અસર નહિ પાડી શકાય, પરંતુ સૂક્યો અને મદાયરણથી જ દુનીયા પર અસર પાડી શકાશે."

એકલ્પી કોશ મોટો
ચુજરાતી કે ચુજરાતી ડીકશનરી.
કીમત પા. ૧-૨-૬.
'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

માનવ રચિત ચંદ્રો

અમેરીકાએ ૨૭ ફેબ્રુઆરીએ ડોડેલો ઉપગ્રહ રશીયાના ઉપગ્રહ કરતાં ઘણો નાનો છે પણ તે કદાચ દસ વર્ષ સુધી ફરતો રહેશે. રશીયાનો સ્પુટનીક પહેલો ત્રણ માસ ટકશે ને ખીને છ માસ ટકશે. આ ત્રણેની તુલના નીચે મુજબ થાય છે.

સ્પુટનીક ૧ લો	સ્પુટનીક ૨ નો	અમેરીકાનો એક્સપ્લોરર
ફેબ્રુઆરી તા. ૪-૧૦-૫૭	૩-૧૧-૫૭	૨-૨-૫૮
ગતિ કલાકની ૧૮૦૦ માઇલ	૧૭૮૪૦ માઇલ	૧૮૦૦ માઇલ
ઉચાઇ ૫૬૦ "	૧૦૫૬ "	૧૭૦૦૦ "
વજન ૧૮૪ રતલ	૧૧૨૦ રતલ	૩૦ રતલ
લંબાઇ ૨૩ ઇંચ	...	૮૦ ઇંચ
વ્યાસ ૨૩ "	...	૬ ઇંચ
ફેરનો વખત ૬૬ મીનીટ	૧૦૩ મીનીટ	૧૧૩ મીનીટ

લેબન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
 સુરતી જમણના અમે સ્પેશલીસ્ટ છીએ.
 શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોર્ટ
 પણ બાજમાં તમારે મુદ્દાને આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્સાઈડ વર્થ્યું.
કેપીટનસ બાલકની હોટેલ
 (ધી કેનર્ન મીઠાઈ હાઉસ)
 ઓ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુલ્લાપર - ડરબન.
 ફોન નંબર ૨૩૪૧૪   ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક
 બુકશીપર, ગ્રુસાફરી, લીખાનાં અને જવરકા ઝોનનું
 હાઈસ્ટાન અમર દુનીયાના કોર્ટ પણ બાજની હવાઈ રિપોર્ટ અમર જમીન
 માગે ગ્રુસાફરી કરવા વેર જ્યાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.
 હંદમી, આજ, ચોરી, ફક્લર, અક્ષમાત, પ્યોટ્રાસ, વિગેરેના નીમા અમે
 વતરાની આપીએ છીએ.
 ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ કમ્પીયરન્સ
 સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લખવી
 બાબતોમાં કોર્ટ પણ ફી લીધા વિના અમે સફત સલાહ આપીએ છીએ.
 નેશનલ યુનિયનલ લાઈફ ઓસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને થાઈલાંધ
 ઈન્ટરયુરન્સ કંપની ધીમોટરના પ્રતિનિધિ.
Phone : 33-9032.   26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ
 આંબા અલખ, લીલી અલખ, રતાળ અને સુરજીતી મોસમ
 માલુ છે. આડુ રી ૧-૬ રતલ, લસણુ રી. ૨-૦ રતલ.
 પાપક નંબર ૧ રી. ૧૦, નંબર ૨ રી. ૮ ૧૦૦.
 ક્યુરી અને ચેવલી પાન જાનર ભાવ, પોસ્ટેલ જર્ડ. બાર્ગ્રીટ ગોલ
 રી. ૧૦-૬ લાંબી અને સ્કેવર બાર્ગ્રીટ રી. ૧૧-૩ ડબલ.
 રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરવ
 ખ્યાન આપી કોર્ટ પણ વસ્તુ પરમીટ કરાવી મોકલ્યું.
All prices subject to Market fluctuations.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
 WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
 P. O. Box 251.   DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!
 બેડરૂમ સુટ, લાઈનીંગરૂમ સુટ, વેલ્ડેસ, ડેસીલ એસ્ટ,
 સાર્કે બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, યુક કેસ, ટેબલ, તાલન કીટીપલ
 માને ખરીદી સકરો. જાતે પધારી લાભ લેવા સુકરો તલિ.
 —બોક્સ, ટેબલ અને ફીચન હરેચર—
 ને હમારી દેખરેખ નીચે તઈચાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈ-
 ચાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર
 આગલ વધારો.
L. MISTRY
 51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
 PHONE 33-4691.   BOX 2526.

હાઈકની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં
 —ધી—
ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્સ્યુરન્સ
કંપની લીમીટેડ
 સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ
ફ્રેસ્ટમજી બ્રાહ્મભાઈ ફ્રેસ્ટમજી
 ૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન — નાટાલ.
 સેવા અને નિર્ભયતા
માટે અમને મળો.
 બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.
 પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.
 રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવનથ એવન્યુ,
 ડરબન.
 ટેલીફોન્સ:
 ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
 રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.